

คำวิจารณ์ของ “จื่อเยี่ยนจี้” : หลักฐานสำคัญในการศึกษา วรรณคดีจีนเรื่องความฝันในหอแดง

ภูเทพ ประภากร*

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ประเทศไทย

The Critiques of Zhiyanzhai: Key Evidence in Research on Chinese Literature—*The Dream of the Red Chamber*

Puthep Prapagorn*

Faculty of Humanities and Social Sciences, Thepsatri Rajabhat University, Thailand

Article Info

Research Article

Article History:

Received 20 March 2024

Revised 12 April 2024

Accepted 26 April 2024

คำสำคัญ

จื่อเยี่ยนจี้

เจาเสวียนฉิน

บันทึกของศิลา

ความฝันในหอแดง

คำวิจารณ์

* Corresponding author

E-mail address:

puthep.p@lawasri.tru.ac.th

บทคัดย่อ

จื่อเยี่ยนจี้คือผู้เขียนคำวิจารณ์ในนิยายเรื่องบันทึกของศิลา ต่อมาได้รับการเผยแพร่อย่างกว้างขวางและเปลี่ยนชื่อใหม่เป็นความฝันในหอแดง โดยตัดคำวิจารณ์ออกไป ทำให้ผู้อ่านทราบเนื้อหาด้วยวรรณคดีเพียงด้านเดียว อีกทั้งมีการคัดลอกและทำสำเนาคำวิจารณ์ของจื่อเยี่ยนจี้หลากหลายสำนวน งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเนื้อหาคำวิจารณ์ของจื่อเยี่ยนจี้และบทบาทสำคัญที่มีต่อการศึกษาวรรณคดีจีนเรื่องความฝันในหอแดง โดยใช้แนวคิดการศึกษาด้วยวรรณคดีควบคู่กับการศึกษาคำวิจารณ์จากแหล่งข้อมูลหนังสือ 3 เล่ม เพื่อสอบทานความถูกต้องของเนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า 1. รูปแบบการเขียนคำวิจารณ์ ส่วนใหญ่มีการเกริ่นนำและคำวิจารณ์สรุปท้ายเรื่อง ในตัวบทวรรณคดีพบคำวิจารณ์รูปแบบต่าง ๆ พร้อมระบุข้อบกพร่อง และ 2. ด้านเนื้อหาของคำวิจารณ์สะท้อนให้เห็นถึง 6 ประเด็นย่อย ได้แก่ กลวิธี การประพันธ์และเจตนารมณ์ของเจาเสวียนฉิน เอกลักษณ์และชะตาชีวิตของตัวละคร สภาพสังคมศักดินาจีนในช่วงราชวงศ์ชิง สถานภาพตระกูลเจาของผู้ประพันธ์ อรรถาธิบายด้วยวรรณคดี และวิจารณ์การใช้ภาษาและการอธิบายคำศัพท์ สำนวน ความหมายที่แฝงอยู่

Keywords:

Zhiyanzhai,
Cao Xueqin,
The Story of the Stone,
*The Dream of the Red
Chamber*,
critiques

Abstract

Zhiyanzhai, the critic of the novel *Story of the Stone*, gained wide recognition and rebranded it as *The Dream of the Red Chamber*, removing his critiques. This left readers with only one aspect of the literary content. Furthermore, there were multiple instances of copying and duplicating Zhiyanzhai's critiques. Hence, this research aims to study the content of Zhiyanzhai's critiques and their significant role in the study of Chinese literature, specifically *The Dream of the Red Chamber*. The research utilizes a combined approach of studying the literary content alongside critiques from three book sources to verify the accuracy of the content. The findings reveal that: 1) The format of the critiques typically includes introductions and concluding summaries, while various formats of critiques are found within the literary content, each specifying the copied edition; 2) The content of the critiques reflects six subtopics: poetic composition and emotions of Cao Xueqin, character identity and life circumstances, the socio-political situation of China during the Qing Dynasty, the status of Cao's family lineage, the narrative description of the literary content, and critiques on language usage and explanatory terms, idioms, and implied meanings.

1. บทนำ

วรรณคดีจีนหลายเรื่องปรากฏผู้เขียนคำวิจารณ์หรืออธิบายรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อมุ่งหวังให้ผู้อ่านเข้าใจในสาระและความวิจิตรงดงามในการใช้ภาษาของผู้ประพันธ์ต้นฉบับ สำหรับวรรณคดีจีนเรื่องความฝันในหอแดง 《红楼梦》 มีชื่อเดิมว่า “บันทึกของศิลา” 《石头记》” ปัจจุบันวรรณคดีฉบับแพร่หลายมีจำนวน 120 ตอน โดยยอมรับกันว่าเป็นผลงานการประพันธ์หลักของเฉาเสวียฉิน (曹雪芹, ประมาณ ค.ศ. 1715-1763) นักประพันธ์ในสมัยราชวงศ์ชิง (ค.ศ. 1644-1911) ซึ่งสันนิษฐานว่าเขาประพันธ์จบสมบูรณ์แล้ว แต่มีผู้อ่านยืมไปแล้วทำสูญหาย “被借阅者迷失” จึงเหลือเพียง 80 ตอน และช่วง 40 ตอนหลังเป็นผลงานการประพันธ์ของเกาเอ้อ (高鹗, ค.ศ. 1758-1815) โดยมีผู้เขียนคำวิจารณ์ที่มีชื่อเสียงและยอมรับในวงวิชาการหอแดงวิทยา (红学家) จำนวน 2 ท่าน คือ ผู้ที่ใช้นามปากกาว่า “จื่อเยียนใจ” (脂砚斋) และ “จี้ฮุโส่ว” (畸笏叟) เป็นผู้เขียนคำวิจารณ์ลงในบันทึกของศิลา ซึ่งในช่วงแรกที่มีการวิเคราะห์ถึงตัวบุคคลที่เขียนคำวิจารณ์บันทึกของศิลาได้มีข้อสันนิษฐานว่า จื่อเยียนใจกับจี้ฮุโส่วคือคนคนเดียวกัน แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์แน่ชัดยืนยันข้อสันนิษฐานนี้ อย่างไรก็ตาม คำวิจารณ์ของทั้ง 2 ท่านนับว่าเป็นหลักฐานสำคัญในการศึกษาเจตนารมณ์ในการประพันธ์วรรณคดีเรื่องนี้ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจการดำเนินเรื่องและพัฒนาการของตัวละครสำคัญได้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะคำวิจารณ์ของจื่อเยียนใจที่วงวิชาการยอมรับกันว่าเป็นคำวิจารณ์ที่บันทึกไว้ในช่วงเวลาที่เฉาเสวียฉินยังมีชีวิตอยู่ “บันทึกของศิลา” มีการค้นพบฉบับคัดลอกที่มีคำวิจารณ์ของจื่อเยียนใจ มีหลายสำนวนที่สำคัญ ดังนี้

ตารางที่ 1

สรุปฉบับคัดลอก “บันทึกของศิลา” ที่มีคำวิจารณ์ของจื่อเยียนใจ

ที่	ปี ค.ศ.	ปีรัชสมัยในจักรพรรดิเฉียนหลง (乾隆)	ชื่อฉบับ
1	ค.ศ. 1754	ปีที่ 19 รัชศกจียาซีว	ฉบับจียาซีว (甲戌本) ฉบับเก่าแก่ที่สุดและไม่สมบูรณ์มีเพียง 16 ตอน
2	ค.ศ. 1759	ปีที่ 24 รัชศกจีเม่า	ฉบับจีเม่า (己卯本) ชื่อเต็มคือจื่อเยียนใจวิจารณ์ฉบับบันทึกของศิลาครั้งที่ 4 ในปีจีเม่า สมัยจักรพรรดิเฉียนหลง 《乾隆己卯四阅评本脂砚斋重评石头记》
3	ค.ศ. 1760	ปีที่ 25 รัชศกเกิงเจิน	ฉบับเกิงเจิน (庚辰本)
4	ค.ศ. 1789	ปีที่ 54 รัชศกอีโ่วว (己酉)	ฉบับจื่อฮุเปิ่น (脂舒本)

นอกจากนี้ยังพบบันทึกของศิลาอีกหลายสำนวน อาทิ ฉบับเมิ่งกู่ (蒙古王府本) มีเนื้อหาจำนวน 120 ตอน ฉบับซีซีวี่ (戚序本) มีเนื้อหาจำนวน 80 ตอน จนกระทั่งใน ค.ศ. 1784 ตรงกับปีที่ 49 รัชศกเจียเฉิน (甲辰) เริ่มใช้ชื่อวรรณคดีว่า ความฝันในหอแดงและใช้ชื่อว่า ฉบับเจียเฉินเป็น ภายหลังใน ค.ศ. 1791 เจิงเหว่ยหยวน (程伟元) และเกาเอ้อ แต่งเพิ่มอีก 40 ตอน และรวบรวมความฝันในหอแดงตีพิมพ์เป็นฉบับ 120 ตอน ฉบับนี้จึงเรียกกันว่า เจิงเจียเปิ่น (程甲本) ปีต่อมา มีการแก้ไขปรับปรุงด้วยเหตุที่มีการพิมพ์ผิดพลาดหลายจุด แล้วจึงเรียก ฉบับปรับปรุงนี้ว่า ฉบับเจิงอีเปิ่น (程乙本) ซึ่งถือเป็นความฝันในหอแดงฉบับแพร่หลายที่สุด จวบจนปัจจุบันนี้ (Huo Guoling et al., 1997, pp. 363-364; Liu Xinwu, 2016, pp.72-73) อนึ่ง พัฒนาการโดยสังเขปจาก “บันทึกของศิลา” พัฒนามาจนเป็นความฝันในหอแดงข้างต้น จะเห็นถึงปัญหาการคัดลอกและการเขียนคำจารึกที่มีเนื้อหาไม่สมบูรณ์และไม่เหมือนกัน มาตั้งแต่ต้น กอปรกับฉบับแพร่หลายสำนวนของเกาเอ้อช่วง 40 ตอน หลังที่ประพันธ์ขึ้นใหม่ มีเนื้อหาหลายประการไม่สอดคล้องกับเนื้อหาช่วง 80 ตอนแรก และขัดแย้งกับร่องรอยคำวิจารณ์ของจื่อเยียนไจ ซึ่งจะกล่าวต่อไปในงานวิจัยนี้

Duan Jiangli (2019, pp. 40-41) ได้รวบรวมข้อคิดเห็นของนักวิชาการหอแดงวิทยา เกี่ยวกับประวัติของจื่อเยียนไจ พบว่า หูซื่อ (胡适, ค.ศ. 1891-1962) นักหอแดงวิทยาที่มีชื่อเสียงแรกเริ่มนั้นเสนอว่าจื่อเยียนไจคือ พี่น้องของเจาเสวียฉิน ต่อมาหูซื่อได้เสนอข้อคิดเห็นใหม่ว่า จื่อเยียนไจกับเจาเสวียฉิน และเจียเป่าอู๋ (贾宝玉) คือคนคนเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ Xu Guohua (2015, p. 93) ส่วน Zhou Ruchang (周汝昌, ค.ศ. 1918-2012) นักวิชาการหอแดงวิทยานามอุโฆษเสนอข้อคิดเห็นของตนว่าจื่อเยียนไจอาจเป็นน้องสาวหรือภรรยาอีกคนที่มาแทนที่ภรรยาเดิมที่เสียชีวิตไป (续弦) ของเจาเสวียฉินและเป็นตัวละครสื่อเซียงอวี่น (史湘云) ที่ปรากฏในวรรณคดี สอดคล้องกับความคิดเห็นของหลิวซินอู่ที่กล่าวว่า สื่อเซียงอวี่นคือตัวแทนของน้องสาวแซ่หลี่ (李) ของเจาเสวียฉินและเป็นผู้เขียนคำวิจารณ์ร่วมกับการประพันธ์ของเจาเสวียฉิน (Liu Xinwu, 2016, p. 118) นอกจากนี้ยังมีความเห็นของ อี้วี่รุ่ย (裕瑞) ที่เสนอว่าจื่อเยียนไจคืออาของเจาเสวียฉินและข้อคิดเห็นของซุนชวี่น (孙逊) เสนอแนวคิดที่ไม่เห็นด้วยกับข้อคิดเห็นข้างต้นโดยปฏิเสธความคิดเห็นที่กล่าวว่าเป็นน้องสาวหรือตัวเจาเสวียฉินเองอย่างสิ้นเชิง อีกทั้งมีข้อสงสัยในความคิดเห็นที่กล่าวว่าเป็นพี่น้องหรืออาของเจาเสวียฉิน

นอกจากนี้ยังพบว่ามี Wang Wujun (2016, p. 40) ตั้งข้อสันนิษฐานว่าจื่อเยียนไจเป็นสตรีคู่ชีวิตที่ประสบความสำเร็จร่วมกับเจาเสวียฉินและเคยอาศัยอยู่ในสวน ซิฮวา (西花园) ในตระกูลเจอันเป็นฉากหลังของสวนต้ากวนหยวน (大观园) ของตระกูลเจีย ในเรื่องความฝันในหอแดง ซึ่งมีที่มาจากร่องรอยของคำวิจารณ์ที่ปรากฏในหนังสือจื่อเยียนไจวิจารณ์ข้าบันทึกของศิลาฉบับเจียซีวี่ 《脂砚斋重评石头记甲戌本》 ตั้งแต่คำปรารภที่กล่าวว่า

“都云作者痴，谁解其中味”

ล้วนกล่าวว่าผู้เขียนช่างโง่เขลา แล้วใครเล่าจะเข้าใจในความหมาย

能解者，方有辛酸之泪哭成此书。壬午除夕，书未成，芹为泪尽而逝。余尝哭芹，泪亦待尽。

ผู้ไขความนัยของหนังสือเล่มนี้ ย่อมต้องโศกเศร้าหลังน้ำตา วันส่งท้ายปีในปีก่อนที่ ทว่า หนังสือยังไม่เสร็จ (เฉาเสวี่ย) ฉะนั้นเสียชีวิตไป ตัวข้าเสียใจยิ่งนัก น้ำตาไหลนองแทบสิ้นใจ

今而后，惟愿造化主再出一芹一脂，是书何幸，余二人亦大快遂心于九泉矣！甲午八月泪笔！

นับจากนี้ ขอเพียงให้มีหนึ่งฉิน หนึ่งจื่ออีกคู่ จึงเป็นเรื่องดีของหนังสือนี้ เพื่อให้ทั้ง 2 คน ในสัมปรายภพ สมปรารถนา เดือน 8 ปีจออยู่ บันทึกด้วยน้ำตา

Wang เห็นว่าคำวิจารณ์ข้างต้นสื่อความหมายถึงภาษา น้ำเสียงที่คนรักเกิดความอาลัย ประกอบกับยังอ้างอิงบทกวีของตุนเจิง (敦诚) และตุนหมิ่น (敦敏) เพื่อนของเฉาเสวี่ยฉินที่กล่าวว่าเมื่อเฉาเสวี่ยฉินเสียชีวิตลง ยังมีภรรยาหม้าย (遗孀) อยู่ นอกจากนี้ Wang Wujun (2016, p. 41) ยังสันนิษฐานว่าจื่อเยียนใจเป็นชาวเมืองซูโจว (苏州) โดยให้เหตุผลว่าคำวิจารณ์หลายแห่งมีใช้ภาษาถิ่นซูโจว แนวคิดนี้สอดคล้องกับ Xu Guohua (2015, p. 94) ที่กล่าวว่าจากคำวิจารณ์ข้อความข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าผู้เขียนคำวิจารณ์มิใช่เพียงคนนอกที่ทำหน้าที่เพียงเขียนคำวิจารณ์เท่านั้น แต่เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ร่วมกับผู้ประพันธ์ แตกต่างไปจากผู้เขียนคำวิจารณ์วรรณคดีจีนหลาย ๆ เรื่อง เช่น หลี่จ้าวอู่ (李卓吾) และจินเซ่งทัน (金圣叹) เขียนคำวิจารณ์สุหยู่จ้วน 《水浒传》หรือเหมาจงกั๋งวิจารณ์สามก๊ก 《三国志演义》หรือจางจูฟัว (张竹坡) เขียนคำวิจารณ์บุปผาในภุมมคติทองหรือจินผิงเหมย 《金瓶梅》 เป็นต้น

นอกจากนี้ยังพบข้อสันนิษฐานของ Wang Junde and Sui Guocheng (2005) ที่ให้ความเห็นว่าจื่อเยียนใจเป็นเพียงพ่อค้านักธุรกิจหรือผู้ที่ถูกว่าจ้างให้เขียนคำวิจารณ์วรรณคดีเรื่องบันทึกรักของศิลาเท่านั้น โดยคิดเห็นว่าจื่อเยียนใจกับเฉาเสวี่ยฉินไม่มีความสัมพันธ์ทางเครือญาติ อาจเป็นคนที่รู้จักกันเท่านั้น แต่จื่อเยียนใจเป็นผู้ที่แตกฉานในการเขียนคำวิจารณ์หนังสือ ตุนเจิงและตุนหมิ่นเพื่อนของเฉาเสวี่ยฉินยังนำเชื่อถือมากกว่าจื่อเยียนใจ เห็นได้จากบทกวีรำลึกถึงเฉาเสวี่ยฉิน 《挽曹雪芹》ที่ตุนเจิงประพันธ์ขึ้นหลังจากเฉาเสวี่ยฉินเสียชีวิตไปเพียง 2 วัน สันนิษฐานว่าตุนเจิงเข้าร่วมงานศพของเฉาเสวี่ยฉิน บทกวีกล่าวว่า

“四十萧然太瘦生，晓风昨日拂铭旌
 孤儿渺漠魂应逐（前数月，伊子殇，因感伤成疾），新妇飘零日岂暝？
 牛鬼遗文悲李贺，鹿车荷锸葬刘伶。
 故人欲有生刍吊，何处招魂赋楚衡。”

(Wang Junde and Sui Guocheng, 2005, p. 74)

“40 ปีตรมตรอมทุกข์ระทม สายลมยามฟ้าสางพัดธงขาวโบกไสว วิญญาณบุตร
 ที่กำพร้าแม่ได้กลับไป (เหตุหลายเดือนก่อน บุตรชายเสียชีวิต (เสวี่ยฉิน)
 จึงทุกข์ตรมจนป่วยด้วยโรคร้าย) แต่คู่ชีวิตนั้นไซร้ยามใดได้พบพาน อนิจจา
 ตั้งหลี่เฮ้อ (กวีสมัยถัง) เรียงร้อยอักษรรา ถวิลหาวิถีทางอย่างหลิวหลิง
 (กวีสมัยเว่ยฉิน) ข้านี้ (หมายถึงตนเอง) ประารถนาดอกไม้งามร่วมอาลัย
 แห่งหนใดวิญญาณกวีนี้จะหวนคืน”

Shi Xiaoqiong (2005) เสนอความคิดเห็นของตนว่าจื่อเยี่ยนใจคือเฉาฝู่ (曹攄)
 บุตรของเฉาอิน (曹寅) และยังเป็นผู้ประพันธ์ความฝันในหอแดง แต่ด้วยเกรงกลัวกฎหมาย
 บ้านเมืองขณะนั้น จึงตั้งชื่อใหม่ว่าเฉาเสวี่ยฉิน แต่ทว่ายังคงใช้วิธีการเขียนคำวิจารณ์
 ตัวบทวรรณคดีมาแสดงให้เห็นว่าตนคือผู้ประพันธ์ โดย Shi Xiaoqiong ตั้งข้อสังเกตว่า
 คำวิจารณ์มักเรียกขานผู้ประพันธ์ว่า “ผู้ประพันธ์ (作者)” “เสวี่ยฉิน (雪芹)” “ฉินซี (芹溪)”
 “ฉิน (芹)” ซึ่งคำเรียกขานเหล่านี้ไม่สามารถใช้แทนกันได้ กล่าวคือถ้าเป็นบทบรรยายในตัวบท
 วรรณคดี จื่อเยี่ยนใจจะใช้คำเรียกขานว่า “ผู้ประพันธ์ (作者)” “ชื่อโกว (石头)” แต่หากเป็น
 คำวิจารณ์บทกลอน บทเสริมจึงจะใช้คำเรียกขานว่า “เสวี่ยฉิน” (Shi Xiaoqiong, 2005, p. 67)
 สรุปแล้วจื่อเยี่ยนใจเป็นใคร ยังไม่มีข้อสรุปที่ชัดเจนและยังอยู่ในการศึกษาค้นคว้าเรื่อยมา
 จนปัจจุบัน สิ่งนี้จึงเป็นคุณค่าทางวิชาการและแหล่งข้อมูลสำคัญที่แตกต่างไปจากวรรณคดีจีน
 เรื่องอื่น เนื่องจากคำวิจารณ์ของจื่อเยี่ยนใจแฝงเรื่องจริงและประสบการณ์ร่วมกับเฉาเสวี่ยฉินไว้

ความสำคัญและคุณค่าของคำวิจารณ์ของจื่อเยี่ยนใจจะทำให้ผู้สนใจศึกษาความฝันใน
 หอแดงเกิดความเข้าใจตัวบทและกลวิธีการเขียนวรรณคดีเรื่องนี้มากยิ่งขึ้น Huo Guoling et al.
 (1997) นักวิชาการหอแดงวิทยาได้เสนอความสำคัญของคำวิจารณ์บันทึกของศิลาฉบับ
 จื่อเยี่ยนใจไว้ 12 ประการ ดังนี้ 1. ใช้คำวิจารณ์เพื่อยืนยันผู้ประพันธ์ที่แท้จริงคือเฉาเสวี่ยฉิน
 2. ใช้คำวิจารณ์เพื่อยืนยันจุดประสงค์ของผู้ประพันธ์ 3. ใช้คำวิจารณ์เพื่อบริบายอักษรคำกลอน
 สิ่งของ และความหมายที่แฝงไว้ในตัวบท 4. ใช้คำวิจารณ์เพื่อบริบายกลวิธีการประพันธ์ที่
 หลากหลาย 5. ใช้คำวิจารณ์เพื่อเปิดเผยพัฒนาการของวรรณคดี 6. ใช้คำวิจารณ์เพื่อเปิดเผย
 เรื่องจริงบางประการในประวัติศาสตร์ตระกูลเฉา 7. ใช้คำวิจารณ์ชื่นชมวรรณศิลป์ของ
 ผู้ประพันธ์ 8. ใช้คำวิจารณ์เพื่อแสดงความคิด สภาวะทางอารมณ์ และความสัมพันธ์ของ
 ตัวละครสำคัญ รวมถึงแก่นเรื่องหลักของวรรณคดี 9. ใช้คำวิจารณ์เพื่อเปิดเผยเนื้อเรื่องต่อจาก
 ตอนที่ 80 ที่สูญหายไป 10. ใช้คำวิจารณ์เพื่อแสดงความอาลัยต่อชะตาชีวิตของผู้ประพันธ์
 11. ใช้คำวิจารณ์เพื่อเปิดเผยความนัยที่แฝงอยู่ในวรรณคดี และ 12. ใช้คำวิจารณ์เพื่อกระตุ้น

ให้ผู้อ่านวรรณคดีเกิดความเข้าใจในตัวบทมากยิ่งขึ้น ซึ่งข้อเสนอของงานนี้เป็นความเห็นของผู้เขียนที่เชื่อมโยงกับราชสำนักชิงในช่วงจักรพรรดิยงเจิ้ง (雍正) ครองราชย์ และมีความเห็นเน้นหนักเรื่องการเสียดสี ต่อว่าการปกครองของจักรพรรดิยงเจิ้ง ซึ่งยังไม่มีที่ยืนยันแน่ชัดว่าข้อสันนิษฐานนี้ถูกต้อง แม่นยำมากน้อยเพียงใด อาทิ เสนอว่า เจิมเฉาเสวียฉินมีสตรีที่รักชื่อว่า หลันเซียงอวี่ (兰香玉) ต่อมาเซียงอวี่ได้เปลี่ยนสถานะเป็นเพื่อนร่วมเรียนกับเฉาเสวียฉิน แต่ทว่าทั้งคู่ถูกพรากจากกัน ด้วยเหตุที่เซียงอวี่ถูกส่งเข้าไปเป็นนางสนมในพระราชวัง เมื่ออายุ 17 ปี ได้รับการยกฐานะเป็นพระอัครเทวีหรือหวงกุ้ยเฟย (皇贵妃) และเป็นพระอัครมเหสีหรือหวงโฮ่ว (皇后) ของจักรพรรดิยงเจิ้ง เมื่อถึงปีที่ 13 ในรัชสมัยยงเจิ้ง องค์จักรพรรดิสวรรคตกะทันหัน สันนิษฐานว่าเฉาเสวียฉินร่วมมือกับเซียงอวี่นำยาอายุวัฒนะให้ยงเจิ้งเสวย เมื่อจักรพรรดิเสวยหลงครองราชย์สืบต่อมา เซียงอวี่จึงออกบวชหนีไป อนึ่ง เฉาเสวียฉินจึงได้สร้างตัวละครบุรุษ เช่น จยาอวี่ชุน (贾雨村) ผู้เป็นขุนนาง แต่กลับประพฤติตนไม่อยู่ในครรลองของข้าราชการที่ดีหรือเชวียผาน (薛蟠) ผู้มีนิสัยเกเร แ่่งสตรีของผู้อื่น มิสามารถเป็นเสาหลักของครอบครัวขึ้นมา เพื่อเสียดสีการปกครองของยงเจิ้ง (Huo Guoling et al., 1997, pp. 371-372)

นอกจากนี้ Zhang Baokun (1998, pp. 798-801) กล่าวถึงคุณค่าของคำวิจารณ์ของจื่อเยียนใจสอดคล้องกับความเห็นข้างต้น โดยเน้นว่าคำวิจารณ์สะท้อนถึงเรื่องจริงที่แฝงเร้นอยู่ของผู้ประพันธ์ ทั้งยังวิจารณ์ เสียดสีสภาพสังคมศักดินาที่โหดร้ายต่อสตรีในสมัยนั้น สังคมแบบปิตาธิปไตยที่ไร้ศีลธรรมกำลังกัดเซาะและทำลายระบบสังคม ตลอดจนวิจารณ์ความเชื่อในเรื่องพุทธ เต๋าและหฺงู (儒家) อันเป็นแนวคิดหลักของขงจื๊ออีกด้วย

ในด้านการละคร พบละครเรื่องเฉาเสวียฉินที่ออกฉายเผยแพร่ใน ค.ศ. 2003 ยังได้กล่าวถึงความสำคัญของคำวิจารณ์ของจื่อเยียนใจ โดยในละครเรื่องนี้มีตัวละครหลี่ฉีววิน (李绮筠) ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของโจวหฺงูซังและหลิวซินอู่ที่ว่าหลี่ฉีววินคือสื่อเซียงอวี่น โดยคำกล่าวของตัวละครหลี่ฉีววินในตอนที่ 11 กล่าวว่า “อวี่และจื่อมีอาจแยกจากกันได้ันรันตร์ (玉与脂就永世难分了)” นอกจากนี้ในละครตอนที่ 28 ยังนำคำพูดของจักรพรรดิเฉียนหลงมากล่าวเน้นย้ำประเด็นนี้ไว้ว่า

“หนังสือเล่มนี้เมื่อมีคำวิจารณ์ของจื่อเยียนใจแล้ว ทำให้ความหมายของหนังสือกลับเปลี่ยนไป เมื่อที่ได้มีคำเท็จของเฉาเสวียฉิน เขา (หมายถึง จื่อเยียนใจ) มักจะวิจารณ์ว่า สิ่งที่เขียนเป็นเรื่องจริง ดังนั้นเขาจึงเปรียบเสมือนกระจกแห่งอารมณ์อีกด้านหนึ่ง (这书只是有了脂砚斋的批语, 好像整个就变了味道, 凡曹雪芹说假语村言的地方, 他便点出, 写的是事实, 他就是那面风月宝鉴的反面。)”

จึงเห็นได้ว่าบทบาทและความสำคัญของการวิจารณ์ของจื่อเยียนไจมีอิทธิพลต่อการศึกษารื่องจริงที่แฝงอยู่ในวรรณคดีเรื่องความฝันในหอแดง

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในเรื่องสถานภาพการศึกษาคำวิจารณ์ของจื่อเยียนไจในวงวิชาการไทยและจีนช่วง 5 ทศวรรษที่ผ่านมา โดยศึกษาจากแหล่งค้นคว้าที่ได้รับความนิยมและยอมรับ อาทิ ฐานข้อมูล China National Knowledge Infrastructure (CNKI) แหล่งรวบรวมวิทยานิพนธ์ บทความของจีน ฐานข้อมูล ThaiJo และ Thailish ในประเทศไทย รวมถึงหนังสือ สิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ พบว่า ในประเทศไทยยังไม่ปรากฏงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ที่มุ่งศึกษาคำวิจารณ์ของจื่อเยียนไจ สำหรับในประเทศจีนมีการศึกษาคำวิจารณ์อย่างต่อเนื่อง โดยจำแนกสาระสำคัญหรือหัวข้อที่ศึกษาได้ 3 กลุ่ม ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเนื้อหาคำวิจารณ์โดยตรงและเปรียบเทียบคำวิจารณ์บันทึกของศิลาในฉบับต่าง ๆ อาทิ บทความของ Liu Xinwu (2016, pp. 127-131) ที่อยู่ในหนังสือหลิวซินอู่ไขปริศนาความฝันในหอแดง เรื่องคำวิจารณ์ของจื่อเยียนไจที่จำเป็นต้องทราบ โดยพบว่าคำวิจารณ์ตัวบทที่ 19-22 ส่วนใหญ่เป็นคำวิจารณ์ของจื่อเยียนไจ เนื้อหาเน้นพัฒนาการของตัวละคร ทำนายชะตาชีวิตตัวละครสำคัญ และตัวละครที่ไม่ปรากฏตัวเพียงแต่กล่าวถึง เช่น สาวใช้เซี่ยนเสวี่ (茜雪) แต่จะมีบทบาทสำคัญในช่วงท้ายเรื่องตามเจตนารมณ์ของเจาเสวี่ยฉิน แต่ทว่าการประพันธ์ของเกาเอ้อ ทำให้ตัวละครหายไป

นอกจากนี้ยังพบบทความของ Wu Shichang ที่เขียนไว้ในหนังสือรวมบทความของ Zhang Baokun (1998, pp. 734-756) เรื่องวิเคราะห์คำวิจารณ์ ปีและโครงสร้างการเขียนคำวิจารณ์บันทึกของศิลาของจื่อเยียนไจ พบว่า เนื่องด้วยบันทึกของศิลาฉบับคัดลอกและมีคำวิจารณ์ของจื่อเยียนไจนั้นมีหลายฉบับ มีคำวิจารณ์ที่แตกต่างกัน ทั้งยังเป็นฉบับที่ไม่สมบูรณ์ สันนิษฐานว่ามีผู้คัดลอกหลายคน ส่งผลให้เกิดปัญหาต่อการศึกษานำคำวิจารณ์ โดย Wu ตั้งข้อสังเกตถึงลักษณะและรูปแบบการเขียนคำวิจารณ์ไว้ว่า ผู้วิจารณ์จะใช้หมึก 2 สี คือ สีแดงเข้ม (硃) และสีดำหมึก (墨) เขียนในตำแหน่งที่ต่างกัน กล่าวคือหากใช้หมึกสีแดงเข้มจะเขียนใน 3 ตำแหน่ง ได้แก่ 1. ช่องว่างระหว่างบรรทัด (行间夹评) แสดงถึงการเติมข้อความภายหลัง 2. คำวิจารณ์ด้านข้าง (眉批) เพื่อเขียนคำวิจารณ์ที่มีจำนวนมาก และ 3. คำวิจารณ์สรุปเรื่อง (总批) ส่วนคำวิจารณ์ที่ใช้หมึกสีดำจะเขียนใน 3 ตำแหน่ง ได้แก่ 1. คำวิจารณ์ข้อความคำ และประโยคบางแห่ง 2. คำวิจารณ์เปิดเรื่อง (总评) และ 3. คำวิจารณ์ท้ายเรื่อง (回末评) นอกจากนี้ยังพบว่าคำวิจารณ์ที่ใช้หมึกสีดำกับตัวบทบันทึกของศิลามีลักษณะการเขียนอักษรจีนคล้ายกัน แต่พบอักษรที่เขียนผิดมาก ส่วนที่ใช้หมึกสีแดงนั้นเขียนอักษรจีนได้ดี มีผิดเล็กน้อย แม้รูปแบบการเขียนอักษรจีนแตกต่างกัน แต่สันนิษฐานว่าผู้เขียนคำวิจารณ์เพียงคนเดียว

กลุ่มที่ 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภูมิหลังของจื่อเยียนไจและความสัมพันธ์กับเจาเสวี่ยฉินและจีอู่โส่ว ซึ่งนอกจากบทความที่อ้างอิงข้างต้นแล้ว ในปัจจุบันประเด็นการศึกษานี้

ยังคงได้รับความสนใจอยู่ อาทิ ในฐานข้อมูล China National Knowledge Infrastructure (CNKI) บทความที่เกี่ยวข้องกับจื่อเยียนไจที่ตีพิมพ์เผยแพร่ล่าสุด (นับถึงวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2567) เป็นบทความของ Xiao Fengzhi (2023) เรื่องการศึกษาการเกิดและชีวิตของเจาเสวียฉิน และจื่อเยียนไจผ่านการศึกษาตัวละครสำคัญจากความฝันในหอแดง โดยศึกษาจากคำวิจารณ์ของจื่อเยียนไจ จำนวน 69 แห่ง และตัวบทวรรณคดี ผลการศึกษาพบว่า จื่อเยียนไจคือเจาเทียนโยว (曹天佑) บุตรชายที่เกิดหลังบิดาถึงแก่กรรม วัยเด็กของเทียนโยวเปรียบเสมือนจ่าเป่าอู๋ วัยหนุ่มเปรียบเป็นเซวียผาน พี่ชายของเซวียเป่าไซ (薛宝钗) เมื่อแต่งงานเปรียบเสมือนจ่าเหลียน (贾琏) สามีมจอมเจ้าชู้ของหวังซีเฟิง (王熙凤) ส่วนเจาเสวียฉินเป็นบุตรของเจาฝู เจาเทียนโยวมีสถานะเป็นน้องชายของเจาเสวียฉิน

นอกจากนี้ยังมีบทความของ Gao Shuwei (2022) เรื่องการศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจื่อเยียนไจและจี้ฮั่ว โดยผู้เขียนสันนิษฐานว่าเป็นคนคนเดียวกัน เนื่องจากการเขียนคำวิจารณ์จะไม่ทับซ้อนกัน และปรากฏคำวิจารณ์ของจี้ฮั่วปีที่ 27 รัชศกเหรินอยู่ในสมัยจักรพรรดิเฉียนหลง นอกจากนี้ยังพบบทความของ Ding Gan (1996) ที่สอดคล้องกับความคิดเห็นข้างต้นว่าจื่อเยียนไจคือคนที่มีความใกล้ชิดกับเจาเสวียฉิน และไม่ใช่คนในตระกูลเจา มีชีวิตอยู่ในช่วงเวลาเดียวกัน และเขียนคำวิจารณ์ไปพร้อมกับการประพันธ์ของเจาเสวียฉิน

กลุ่มที่ 3 งานวิจัยเกี่ยวกับกลวิธีการเขียนคำวิจารณ์ ความงามทางภาษา อาทิ บทความของ Zuo Yuncheng (2017) เรื่องการศึกษามโนทัศน์การประพันธ์สำนวนโวหารที่สอดคล้องกันของเจาเสวียฉินและจื่อเยียนไจ ผลการศึกษาพบว่า ความจริง คุณธรรม ความงามทางภาษาและการสร้างสรรค์ความแปลกใหม่ สิ่งเหล่านี้คือหัวใจสำคัญที่ทั้ง 2 คนใช้ร่วมกันหรือบทความของ Li Pei (2001) เรื่องการศึกษาความงามทางศิลปะของจื่อเยียนไจ พบว่าความงามทางศิลปะและความงามทางภาษามีอารมณ์ความรู้สึกแฝงอยู่ รวมถึงการเข้าใจในตัวละครสตรีเป็นอย่างดี นอกจากนี้ประกอบกับปัจจุบันมีวารสารความฝันในหอแดง 《红楼梦学刊》ที่เผยแพร่บทความเกี่ยวกับจื่อเยียนไจอย่างต่อเนื่อง แสดงว่านักหอแดงวิทยาและผู้สนใจคำวิจารณ์ของจื่อเยียนไจยังคงศึกษาค้นคว้าอย่างต่อเนื่องตามกรอบประเด็นข้างต้น

จากความสำคัญ ปัญหาการศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยกำหนดปัญหาการวิจัย ประกอบด้วย

1. ในวงวิชาการไทยยังขาดการศึกษาคำวิจารณ์ของจื่อเยียนไจ มีเพียงการศึกษิตัวบทความฝันในหอแดง ตัวละครสำคัญเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นเพื่อลดช่องว่างทางการศึกษาและเป็นการบุกเบิกให้แก่นักวิชาการรุ่นหลังที่สนใจได้มีแนวทางการศึกษา

2. คำวิจารณ์ของจื่อเยียนไจแต่ละฉบับที่มีการรวบรวม ศึกษาจนถึงปัจจุบันมีความแตกต่าง ข้อมูลกระจาย ไม่ครบถ้วน ดังจะเห็นได้จากมีสำนวนคำวิจารณ์หลายสำนวนจนกระทั่งใจหวั่นนักหอแดงวิทยาได้รวบรวมเป็นหนังสือขึ้นใน ค.ศ. 2017 และในวงวิชาการจีนยังไม่ปรากฏการศึกษาหนังสือที่รวบรวมคำวิจารณ์เล่มนี้

3. บทบาทและเนื้อหาของคำวิจารณ์จื่อเยียนใจมีลักษณะพิเศษยิ่งกว่าวรรณคดีเรื่องอื่น เนื่องจากคำวิจารณ์เขียนขึ้นร่วมสมัยเดียวกับเจาเสวียฉิน ดังนั้นเนื้อหาจึงกระตุ้นให้ผู้อ่านเข้าใจเจตนาของผู้ประพันธ์และเห็นถึงเนื้อหาปริศนาดั้งเดิมที่ขาดหายไปด้วย

ประโยชน์และคุณค่าที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาครั้งนี้ ช่วยให้นักวิชาการไทย ที่สนใจศึกษาความผันในหอแดง มีแนวทางการศึกษาวรรณคดีอันยิ่งใหญ่เรื่องนี้ให้เข้าใจแก่นเรื่อง การดำเนินเรื่อง สภาพสังคม กรอบจารีต ประสพการณ์ชีวิตของเจาเสวียฉิน ทั้งยังช่วยให้เห็นถึง วิถีชีวิตของตัวละครสตรีในวรรณคดี นอกจากนี้ยังทำให้เข้าใจกลวิธีการประพันธ์เพิ่มขึ้น

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาเนื้อหาคำวิจารณ์ของจื่อเยียนใจและบทบาทสำคัญที่มีต่อการศึกษาวรรณคดีจีนเรื่องความผันในหอแดง

3. ขอบตกลงเบื้องต้นของการวิจัย

3.1 การถ่ายทอดเสียงอ่านจากภาษาจีนเป็นภาษาไทยในงานวิจัยนี้ยึดตามเกณฑ์ การถ่ายทอดเสียงภาษาจีนแมนดารินด้วยอักขรวิธีไทยของคณะกรรมการสืบค้นประวัติศาสตร์ ไทยในเอกสารจีน สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2543 แต่ขออนุโลมให้ถอดเสียง zh ch sh เป็น จ; ช/ฉ; ส/ซ โดยไม่ขีดเส้นใต้ และคำศัพท์ที่ใช้อย่างแพร่หลายในประเทศไทยแล้ว ผู้วิจัยจะถ่ายทอดเสียงตามความนิยม กรณีที่มีการถอดเสียงคำศัพท์ภาษาจีนชื่อเฉพาะ เช่น ชื่อตัวละคร ชื่อบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์จีน ชื่อสถานที่ จะวงเล็บตัวอักษรจีนกำกับ หากปรากฏชื่อเหล่านี้ซ้ำอีกในตำแหน่งอื่น จะไม่วงเล็บตัวอักษรภาษาจีนซ้ำอีก

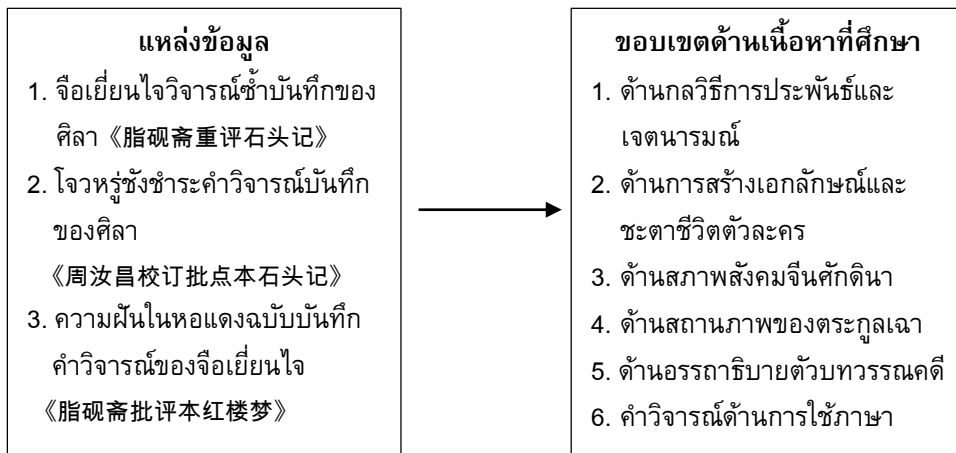
3.2 การแปลบทประพันธ์หรือเนื้อหาภาษาจีนที่ปรากฏในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้แปล และเรียบเรียงขึ้น ผู้วิจัยจะระบุตอนที่ปรากฏและเลขหน้าของบทความนั้นทุกแห่ง เพื่อให้ผู้อ่านทราบถึงแหล่งที่มาอย่างชัดเจน

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพที่มุ่งศึกษาจากเอกสารหนังสือ สิ่งพิมพ์ บทความ (documentary research) โดยยึดแนวคิดการศึกษาตัวบทวรรณคดีและคำวิจารณ์ควบคู่กัน ประกอบกับแนวคิดการตีความวรรณคดีจากแหล่งข้อมูล 3 แหล่ง วิเคราะห์คำวิจารณ์ตั้งแต่ โครงสร้าง การจัดเรียง และความหมายที่สื่อให้แก่ผู้อ่าน แล้วสรุปขอบเขตการศึกษาเป็น 6 ด้าน ดังภาพประกอบด้านล่างนี้

ภาพประกอบที่ 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

5.1 ขอบเขตด้านแหล่งที่มาของข้อมูล

งานวิจัยนี้รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลจากหนังสือหลัก 3 เล่ม ได้แก่ 1. หนังสือจ๊อเยียนใจวิจารณ์ฉบับต้นทีกของศิลา 《脂砚斋重评石头记》 เผยแพร่ใน ค.ศ. 1981 สำนักพิมพ์หนังสือโบราณเซี่ยงไฮ้ (上海古籍出版社) 2. หนังสือโจวหู่ซ่งชำระคำวิจารณ์ฉบับต้นทีกของศิลา 《周汝昌校订批点本石头记》 ซึ่งเป็นหนังสือที่โจวหู่ซ่งเป็นผู้รวบรวมขึ้น โดยใช้เวลากว่า 3 ปีกว่าในการเขียนคำวิจารณ์ของตน และสามารถตีพิมพ์เผยแพร่สำเร็จในปี ค.ศ. 2007 โดยสำนักพิมพ์อ้อหลิน และ 3. หนังสือความผันในหอแดงฉบับต้นทีกคำวิจารณ์ของจ๊อเยียนใจ 《脂砚斋批评本红楼梦》 ตีพิมพ์เผยแพร่ใน ค.ศ. 2015 โดยสำนักพิมพ์เยว่หลู่ (岳麓书社) ซึ่งหนังสือทั้ง 3 เล่มได้นำตัวบทวรรณคดีเฉพาะ 80 ตอนแรกที่มีบทวิจารณ์ของจ๊อเยียนใจ อื่นๆ งานวิจัยนี้ใช้หนังสือเล่มที่ 2 เป็นหลัก เนื่องจากเป็นเล่มที่รวบรวมคำวิจารณ์ของจ๊อเยียนใจจากฉบับคัดลอกต่าง ๆ ได้สมบูรณ์ที่สุด รายละเอียดหนังสือแต่ละเล่ม มีดังนี้

1. จ๊อเยียนใจวิจารณ์ฉบับต้นทีกของศิลาเป็นหนังสือที่ยึดสำนวนฉบับจีเม่าเป็นหลัก และใช้ชื่อผู้ประพันธ์เป็นเจาเสวียฉิน ฉบับจีเม่าเรียกอีกอย่างว่า ฉบับจ๊ออี (脂怡本) โดยมีการบันทึกช่วงเวลาไว้ว่า “ฉบับเดือนตงเยว่ปีจีเม่า (己卯冬月定本)” ซึ่งตงเยว่หมายถึงเดือน 11 ตามปฏิทินจันทรคติ การจัดพิมพ์เนื้อหาในหนังสือเล่มนี้พิมพ์แบบแนวตั้ง เนื้อหาบางส่วนขาดหายไป เช่น ตอนที่ 1 สูญหายไป 3 หน้าแรก ตอนที่ 10 ขาดหายไป 1 หน้า ตอนที่ 70 สูญหายไป 1 ใน 4 ส่วน เมื่อขึ้นตอนใหม่จะเขียนระบุชื่อตอนไว้ชัดเจน แต่ตอนที่ 17 และตอนที่ 18 ยังไม่แยกออกจากกัน ต่างไปจากฉบับแพร่หลาย

2. โจวหู่ซ่งชำระคำวิจารณ์ฉบับต้นทีกของศิลาเป็นหนังสือที่โจวหู่ซ่งชำระและเขียนคำวิจารณ์ของตนที่มีต่อคำวิจารณ์เดิมของจ๊อเยียนใจ โดยมีโจวลี้หลิง (周丽玲) และโจวหลุนหลิง

(周伦玲) เป็นผู้ช่วยจัดรูปเล่มและเรียบเรียงเนื้อหา โดยยึดเนื้อหาหลักมาจากหนังสือเรื่องจริงของบันทึกแห่งศิลา 《石头记会真》 นำเนื้อหาในฉบับมาตรฐานตรวจทานพิสูจน์อักษร เรียบเรียงพร้อมอ้างอิงการเขียนคำวิจารณ์ด้วยทบทวนเอกสารสำคัญที่เกี่ยวข้องจำนวนทั้งสิ้น 10 ฉบับ อาทิ หนังสือจื่อเยียนไจวิจารณ์บันทึกของศิลา ฉบับปีจยาชีว์ รัชสมัยเฉียนหลงฉบับเก็บสะสมของหูซื่อ 《胡适藏乾隆甲戌脂砚斋重评石头记》 จะใช้ชื่อย่อว่า “甲” หนังสือบันทึกของศิลาฉบับตระกูลหวังแห่งเมิ่งกุ 《蒙古王府本石头记》 จะใช้ชื่อย่อว่า “蒙” หนังสือต้นฉบับความผันในหอแดงของหย่งจีเจิ้น 《杨继振藏红楼梦稿本》 จะใช้ชื่อย่อว่า “杨” เป็นต้น หนังสือเหล่านี้ล้วนเป็นบันทึกของศิลาฉบับต่าง ๆ ที่มีการบันทึกคำวิจารณ์ในแต่ละฉบับ ซึ่งโจวหู่ซังรวบรวมและเขียนแยกให้อ่านเห็นชัดเจนว่าข้อความนี้เป็นคำวิจารณ์มาจากหนังสือเล่มใด และยึดตำแหน่งคำวิจารณ์ของจื่อเยียนไจตามต้นฉบับเดิม หากการเขียนคำวิจารณ์ต่อท้ายด้วยต้นฉบับ จะใช้คำว่า “侧” หากคำวิจารณ์เสริม จะใช้คำว่า “眉” นอกจากนี้เมื่อขึ้นบทใหม่จะมีคำวิจารณ์ประเภทข้อความเกริ่นนำ จะใช้คำว่า [...回前] และข้อความสรุปท้ายบทใช้คำว่า [...回后] โดยระบุว่าคำวิจารณ์นั้นมาจากฉบับใด อาทิ หากคำวิจารณ์เกริ่นนำมาจากบันทึกของศิลาฉบับจยาชีว์จะระบุว่า [甲回前] และมีลักษณะการเขียนคำวิจารณ์แบบใด ตลอดจนใช้สัญลักษณ์และสีของตัวอักษรแยกให้เห็นไว้อย่างชัดเจน ตัวอย่าง

列位看官, [周按] 看官是面对面直接对话之尊称, 语气亲切。你道此书
从何而来? 说起根由虽近荒唐, [甲侧] 自占地步。自首荒唐。妙!

ท่านผู้อ่านทั้งหลาย [โจวซำระ] คำว่า “看官” (ผู้อ่าน) เป็นคำเรียกขนแบบ
อยู่ต่อหน้ากัน แสดงความให้เกียรติ น้ำเสียงแสดงความสนิทสนม เป็นกันเอง
ถ้อยคำที่กำลังอ่านอยู่นี้ ท่านรู้หรือไม่ว่ามีที่มาอย่างไร หากเอ่ยถึง
แหล่งกำเนิดแล้ว จักดูเลือนลอยเลวไหลล้นดี [จยาชีว์] ตั้งมั่นสถานภาพ
กล่าวขานว่าเลวไหล เยี่ยม!

(Zhou Ruchang, 2017, p. 1)

สาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกหนังสือเล่มนี้เป็นแหล่งที่มาของข้อมูล เนื่องจากเป็นหนังสือที่รวบรวมคำวิจารณ์ฉบับต่าง ๆ ของตัวบทวรรณคดีเรื่องความผันในหอแดงไว้อย่างครบถ้วน ผู้ชำระและผู้ร่วมเรียบเรียงยังมีการพิสูจน์อักษร ตรวจทานและเขียนคำวิจารณ์อธิบายเพิ่มเติมอย่างละเอียดถี่ถ้วน โดยระบุส่วนที่โจวหู่ซังชำระเพิ่มว่า [周按] หมายถึง โจวซำระไว้ด้วย ซึ่งเนื้อหาส่วนที่โจวหู่ซังชำระมีคุณภาพการช่วยให้ผู้อ่านยุคต่อมาเข้าใจความเป็นมาของเนื้อหาและสภาพสังคมจีนในยุคสังคมนักคิดนาได้ดียิ่งขึ้น

3. ความผันในหอแดงฉบับบันทึกคำวิจารณ์ของจื่อเยียนใจ ซึ่งเป็นหนังสือที่นำตัวบทความผันในหอแดง 80 ตอนแรก และคำวิจารณ์ของจื่อเยียนใจฉบับต่าง ๆ มาเรียบเรียงใหม่ โดยมีหวังลี่เหวิน (王麗文) (Wang Liwen, 2015) เป็นผู้เรียบเรียง หนังสือเล่มนี้อ้างอิงคำวิจารณ์ของจื่อเยียนใจจากบันทึกของศิลาฉบับต่าง ๆ อาทิ ฉบับจาหย่าชีว์ ใน ค.ศ. 1754 จำนวน 16 ตอน เป็นแหล่งข้อมูลพื้นฐาน ยังมีฉบับเกิงเจิน ค.ศ. 1760 และเสริมข้อมูลจากฉบับตระกูลหวังแห่งเมิ่งกู่ อนึ่ง ผู้เรียบเรียงยังตรวจสอบตัวบทจากความผันในหอแดงฉบับแพร่หลาย ซึ่งเป็นฉบับที่ได้รับความนิยมมากที่สุดและเป็นฉบับที่นำตัวบทวรรณคดี 80 ตอนแรกของเฉาเสวี่ยจินผนวกเข้ากับฉบับ 40 ตอนหลังของเกาเอ้อและเจิงเหว่ยหยวน รวม 120 ตอน จนได้ชื่อว่าเป็นฉบับเจิงเอ้อเป็นหรือฉบับทงสิงเป็น

หนังสือความผันในหอแดงฉบับบันทึกคำวิจารณ์ของจื่อเยียนใจจะเขียนคำวิจารณ์แยกให้ผู้อ่านเห็นชัดเจน โดยการใช้ตัวอักษรที่แตกต่างไปจากตัวบทวรรณคดี และหากเป็นคำวิจารณ์เสริมหรือคำวิจารณ์เกริ่นนำจะเขียนแยกออกมาให้ผู้อ่านเห็นได้ชัดเจน ซึ่งสาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกหนังสือเล่มนี้ เพราะว่าเป็นหนังสือที่มีอ้างอิงคำวิจารณ์จากฉบับต่าง ๆ ได้สอดคล้องกับหนังสือของโจวหู่ซังข้างต้น และผ่านการตรวจสอบจากนักวิชาการหอแดงวิทยาท่านอื่น อนึ่ง หนังสือเล่มนี้จะไม่มีการบอกที่มาของคำวิจารณ์แต่ละแห่งว่ามาจากหนังสือเล่มใด โดยผู้อ่านจะทราบเพียงว่าคำวิจารณ์ในหนังสือนั้นเป็นคำวิจารณ์ประเภทเขียนต่อท้ายตัวบทและคำวิจารณ์เสริม ตัวอย่าง

妙! 自谓落堕情根, 故无补天之用。便弃在此山青埂峰下。谁知此石

自经锻炼之后, 灵性已通。锻炼后性方通, 甚哉! 人生不能学也

เยี่ยม! เจริญว่าตนตกอยู่ในห้วงอารมณ์ จึงไร้วิชาซ่อมฟ้า (ก๊อนศิลา)

กลับถูกทิ้งไว้ ณ เชิงภูเขาชิงเกิง ใครจะคาดคิดว่าศิลานั้น บำเพ็ญเพียร

ฝึกจิตตนแล้วแกร่งกล้าจนเกิดจิตภาวนารู้แจ้ง ฝึกบำเพ็ญเพียรจนรู้แล้ว

วิเศษยิ่งนัก แม้มนุษย์ยังกระทำมิได้

(Cao Xueqin, 2015, p. 1)

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นว่าในหนังสือ ความผันในหอแดงฉบับบันทึกคำวิจารณ์ของจื่อเยียนใจนี้จะไม่มีการเขียนที่มาของคำวิจารณ์ว่ามาจากต้นฉบับบันทึกของศิลาเล่มใด ดังนั้นผู้วิจัยเลือกใช้หนังสือทั้ง 2 เล่มเป็นแหล่งอ้างอิงและรวบรวมข้อมูลเป็นหลัก โดยนำถ้อยคำการวิจารณ์ของจื่อเยียนใจมาเปรียบเทียบ เพื่อเป็นการยืนยันความแม่นยำของแหล่งข้อมูลที่ศึกษา นอกจากนี้ยังได้เปรียบเทียบคำวิจารณ์จากเอกสารออนไลน์เรื่อง

จื่อเยียนไจวิจารณ์ข้ามบันทึกของศิลาฉบับจยาซวี《脂砚斋重评石头记甲戌校本》เรียบเรียงโดย Deng Suifu (邓遂夫) ฉบับ ค.ศ. 2000 เพื่อสอบทานความถูกต้อง แม่นยำของข้อมูลที่ศึกษา

5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหาที่ศึกษา

งานวิจัยนี้กำหนดขอบเขตเนื้อหาที่ศึกษา โดยยึดรูปแบบคำวิจารณ์ของจื่อเยียนไจ เป็นเกณฑ์กำหนด ขอบเขตด้านเนื้อหาที่ศึกษา ซึ่งรูปแบบคำวิจารณ์ที่ปรากฏในตัวบทวรรณคดีมีทั้งหมด 5 รูปแบบ อ้างอิงจากการสรุปรูปแบบคำวิจารณ์ของ Huo Guoling et al. (1997, pp. 361-362) ประกอบด้วย

1. รูปแบบส่วนนำของแต่ละตอน (回前批) เป็นคำวิจารณ์ที่เขียนเป็นความเรียงหรือบทกลอนไว้ก่อนเนื้อหาตัวบทวรรณคดีของแต่ละตอน เพื่ออธิบายให้ผู้อ่านได้ทราบสาระสำคัญของตอนนั้น ๆ หรือให้ทราบถึงความเป็นไปของตัวละครสำคัญที่ปรากฏในตอนนั้น รวมถึงให้ผู้อ่านเข้าใจกลวิธีการประพันธ์ของผู้ประพันธ์ได้ง่ายมากขึ้น หากส่วนนำเป็นบทกวีจะเรียกอีกอย่างว่า “บทกวีนำเรื่อง (回前诗)”

2. รูปแบบคำวิจารณ์รวม (夹批) เป็นคำวิจารณ์ที่ใช้สำหรับอธิบายตัวอักษรจีนโบราณ คำบางคำบทกวี หรือข้อความบางช่วง โดยมักนิยมเขียนเป็นคำวิจารณ์ด้วยตัวอักษรขนาดเล็กแทรกไว้ในเนื้อหาตัวบทที่มีจำนวน 2 บรรทัด บางครั้งเรียกว่า “คำวิจารณ์คู่ (小双)”

3. รูปแบบคำวิจารณ์ด้านขวาของเนื้อหาตัวบทวรรณคดี (侧批) เป็นรูปแบบคำวิจารณ์ที่พบเห็นมากที่สุด มีลักษณะเป็นคำอธิบายข้อความที่เขียนกำกับไว้ด้านขวาของเนื้อหาในตัวบทวรรณคดี โดยมักเขียนไว้ที่ช่องว่างระหว่างบรรทัดของข้อความที่วิจารณ์กับบรรทัดถัดไป อาจเป็นคำวิจารณ์ตัวอักษรจีนโบราณหรือข้อความบางช่วงให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายแฝงของผู้ประพันธ์มากขึ้น

4. รูปแบบคำวิจารณ์ด้านข้างหรือคำวิจารณ์เสริม (眉批) เป็นรูปแบบคำวิจารณ์ที่มักนิยมใช้เพื่ออธิบายเสริมหรือเขียนไว้ด้านข้างบริเวณที่ว่างของหน้ากระดาษ เนื่องจากช่องว่างระหว่างบรรทัดมีไม่พอต่อการเขียนคำวิจารณ์ทั้งหมดจึงต้องแยกออกมาเขียนด้านนอกทำหน้าที่เป็นคำวิจารณ์ บางครั้งมีการจารึกชื่อผู้เขียนคำวิจารณ์และช่วงเวลาเขียนไว้ด้วย

5. รูปแบบคำวิจารณ์ส่วนหลังของแต่ละตอน (回后批) เป็นรูปแบบคำวิจารณ์ช่วงท้ายหลังจากจบตัวบทวรรณคดีในแต่ละตอนแล้ว เพื่อวิจารณ์การประพันธ์เนื้อหาและสรุปสาระสำคัญ ความเป็นไปของตัวละครสำคัญด้วยเช่นกัน บางครั้งอาจเขียนเป็นบทกวีเช่นเดียวกับคำวิจารณ์ส่วนนำ จึงเรียกอีกอย่างว่า “บทกวีปิดท้ายเรื่อง (回后诗)”

ดังนั้นเพื่อให้งานวิจัยนี้ศึกษาเนื้อหาคำวิจารณ์ได้ครอบคลุมทุกด้านและชัดเจน จึงแบ่งขอบเขตด้านเนื้อหาที่ศึกษาเป็น 6 ประเด็น ดังนี้

1. เนื้อหาคำวิจารณ์ด้านกลวิธีการประพันธ์และเจตนารมณ์ของเฉาเสวียนจิน ประกอบด้วย คำวิจารณ์ที่อธิบายกลวิธีการประพันธ์ สีลาและความโดดเด่นของการดำเนินเรื่อง และเจตนารมณ์ของผู้ประพันธ์

2. เนื้อหาคำวิจารณ์ด้านการสร้างเอกลักษณ์และชะตาชีวิตของตัวละครสำคัญ ประกอบด้วย คำวิจารณ์ที่อธิบายลักษณะเด่นของตัวละคร ความเชื่อมโยงของตัวละครหนึ่งกับ

อีกตัวละครหนึ่ง อุปนิสัย รูปร่างลักษณะภายนอก และชะตาชีวิต จุดจบของตัวละคร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นตัวละครสตรีที่มีความโดดเด่นในวรรณคดี

3. เนื้อหาคำวิจารณ์ด้านสภาพสังคมจีนศักดินา ขนบจารีตและธรรมเนียมทางสังคม ประกอบด้วย การบรรยายสภาพสังคม ธรรมเนียมปฏิบัติที่ปรากฏในวรรณคดีเพิ่มเติม เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจบริบทแวดล้อมของการดำเนินเรื่องมากขึ้น รวมถึงจารีตทางสังคมของครอบครัวในวรรณคดีที่ทำให้ผู้อ่านเห็นว่าสภาพสังคมจีนศักดินามีอิทธิพลต่อตัวละครเป็นอย่างมาก

4. เนื้อหาคำวิจารณ์ด้านสถานภาพของตระกูลเฉาของเฉาเสวี่ยจิน ประกอบด้วย การอธิบายประสบการณ์ในชีวิตของเฉาเสวี่ยจิน สถานภาพครอบครัวตระกูลเฉา และคำวิจารณ์ที่แฝงนัยเล่าเหตุการณ์ทางการเมืองที่มีอิทธิพลต่อครอบครัวตระกูลเฉา

5. เนื้อหาคำวิจารณ์ด้านอรรถาธิบายตัวบทวรรณคดีเพิ่มเติมที่ผู้วิจารณ์เขียนขึ้นเอง ประกอบด้วย คำอธิบายเกริ่นนำและบทสรุปสาระสำคัญของตัวบทวรรณคดีแต่ละตอน คำวิจารณ์ที่บอกวิธีการศึกษาให้แก่ผู้อ่าน และคำวิจารณ์เพิ่มเติมในฉบับต่าง ๆ

6. เนื้อหาคำวิจารณ์ด้านการใช้ภาษา ประกอบด้วย การอธิบายวิธีการใช้ภาษา ในช่วงเวลาที่ประพันธ์ การอ่าน การเขียนอักษรจีนโบราณ และอักษรจีนที่มีความหมายแฝง ซึ่งถือว่ามีความสำคัญยิ่งสำหรับผู้อ่านวรรณคดีในปัจจุบัน การกำหนดขอบเขตที่ศึกษาเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญ คุณค่าคำวิจารณ์ของจื่อเยียนไจมีต่อการศึกษาความผันในหอแดงของผู้ที่ศึกษา นักวิชาการในปัจจุบันและในอนาคตได้

6. ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

หลังจากผู้วิจัยวิเคราะห์ตัวบทวรรณคดีและบทวิจารณ์ของจื่อเยียนไจแล้ว จึงออกแบบขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย เพื่อให้งานวิจัยนี้มีกระบวนการวิจัยที่ตรงตามมาตรฐานการผลิตผลงานทางวิชาการ โดยกำหนดขั้นตอนดำเนินงานวิจัย ดังนี้

6.1 รวบรวมเนื้อหาคำวิจารณ์ของจื่อเยียนไจจากแหล่งข้อมูลที่ศึกษา โดยรวบรวมจากตัวบทวรรณคดี 80 ตอน แล้วนำมาจัดบันทึกในตารางสรุป เนื้อหาในตารางประกอบ ดังนี้

คำวิจารณ์ลำดับที่	ตัวบทตอนที่	ประเภทคำวิจารณ์	เนื้อหา	หมายเหตุ
		[甲側]		
		[甲眉]		
		[戚回前]		
		[戚回后]		
		...		

6.2 นำคำวิจารณ์ที่รวบรวมไว้มาจัดหมวดหมู่ลักษณะของเนื้อหา โดยอ่านและศึกษาความหมายอย่างละเอียด แล้วจึงวิเคราะห์ตามประเด็นที่มุ่งศึกษาในขอบเขตการศึกษา

6.3 เรียบเรียงผลการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ โดยยกตัวอย่างสำคัญที่สามารถสะท้อนให้ครอบคลุมประเด็นที่ต้องการศึกษา พร้อมทั้งเขียนระบุแหล่งที่มาของข้อมูลไว้ทุกครั้ง

6.4 วิเคราะห์บทบาทความสำคัญของคำวิจารณ์ที่มีต่อการศึกษาความผันในหอแดงในแง่มุมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านชาวไทยมีแนวทางในการศึกษาวรรณคดีเรื่องนี้ในมิติที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของผู้ประพันธ์

6.5 เสนอผลการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์ (analytical description) ร่วมกับการยกตัวอย่างและมุมมอง ความคิดเห็นของนักวิชาการหอแดงวิทยาประกอบ

7. ผลการศึกษา

จากการศึกษาคำวิจารณ์ของจื่อเยียนใจจากหนังสือทั้ง 3 เล่ม ผู้วิจัยได้วิเคราะห์รูปแบบหรือโครงสร้าง ตำแหน่งคำวิจารณ์ เนื้อหา บทบาทของคำวิจารณ์ ผลการศึกษา ดังนี้

7.1 รูปแบบ โครงสร้างของคำวิจารณ์

โครงสร้างการเขียนคำวิจารณ์ในบันทึกของศิลาส่วนใหญ่จะมีลักษณะ ดังนี้

ภาพประกอบที่ 2

ลักษณะโครงสร้างคำวิจารณ์

ชื่อตอน	
เกริ่นนำประจำบท ฉบับ... [...回前]	
ตัวบท XXXXXXXX [...侧批]	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX [...眉批]	XXXXXXXXXXXXXXXX [...夹批/双批] [...眉批]
XX	
คำวิจารณ์สรุปท้ายเรื่อง ฉบับ... [...回后]	

จากภาพที่ 2 สังเกตได้ว่า คำวิจารณ์ประเภทวิจารณ์เสริมหรือวิจารณ์ด้านข้าง [眉批] สามารถเขียนได้ 2 ตำแหน่ง โดยในหนังสือความผันในหอแดงฉบับบันทึกคำวิจารณ์ของจื่อเยียนใจจะแยกคำวิจารณ์ประเภทนี้เขียนไว้ด้านข้างทั้งหมด นอกจากนี้ คำวิจารณ์ทุกประเภทจะมีที่มาจากฉบับคัดลอกที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงต้องเว้นช่องว่างไว้สำหรับเขียนชื่อย่อของฉบับคัดลอก อนึ่ง มิใช่ตัวบทวรรณคดีทุกตอนจะมีลักษณะโครงสร้างข้างต้น ผู้วิจัยพบว่าตัวบทวรรณคดีตอนที่ 67 ไม่ปรากฏคำวิจารณ์ของจื่อเยียนใจและคำวิจารณ์อื่น สันนิษฐานว่าตอนนี้มีการดัดแปลง หรืออาจเกิดการสูญหายไป แล้วจึงแต่งซ้ำขึ้นใหม่

โครงสร้างของคำวิจารณ์เกริ่นนำและปิดท้ายเรื่องนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นสำนวนฉบับคัดลอกของซีเหลี่ยวเซิง 《戚廖生序本石头记》 โดยจะใช้คำขึ้นต้นคำวิจารณ์ว่า “เกริ่นนำประจำบท ฉบับซี [戚回前]” และฉบับคัดลอกของตระกูลหวังแห่งเมิ่งกุ 《蒙古王府本石头记》 โดยจะใช้คำขึ้นต้นคำวิจารณ์ว่า “เกริ่นนำประจำบท ฉบับเมิ่ง [蒙回前]” และหากเป็นคำวิจารณ์

ที่มาจากฉบับคัดลอกทั้ง 2 ฉบับข้างต้น และมีเนื้อหาที่ตรงกันจะระบุว่า “เกริ่นนำประจำบทฉบับเมิ่งซี [蒙威回前]” ซึ่งตอนที่ 1 จะไม่ปรากฏการเกริ่นนำ

นอกจากนี้ คำวิจารณ์บางแห่งระบุช่วงเวลาที่ยืนยันไว้ แม้ว่าอาจจะไม่ได้ระบุปีที่เขียนชัดเจนนัก แต่นับว่าเป็นหลักฐานสำคัญในการยืนยันช่วงเวลาที่จื่อเยียนมีชีวิตอยู่ อาทิ

ตอนที่ 21 ข้อความระบุว่า

[庚眉] 壬午九月，因索书甚迫，姑志于此，非批《石头记》也。

[ฉบับเกิง] เดือน 9 ปีรัชศกเหรินอู่ เนื่องด้วยการประพันธ์หนังสือรืบเร่ง จึงต้องเขียนบทวิจารณ์บันทึกของศิลาก่อน

(Zhou Ruchang, 2017, p. 279)

ตอนที่ 24 มีข้อความระบุทั้งช่วงเวลาและลงชื่อจื่อเยียนไว้ ข้อความระบุว่า

[庚眉] 这一节对《水浒传》杨志卖刀遇没毛大虫一回看，觉好看多矣。己卯冬夜，脂砚。

[ฉบับเกิง] ตอนนี้สื่อถึงเหตุการณ์หยิงจื่อขาดดาบแล้วพบกับหนิวเออร์ในเรื่องสุยหู่จ้วน¹ น่าชมยิ่งนัก เดือน 11 ปีจีเม่า จื่อเยียน

(Zhou Ruchang, 2017, p. 315)

การระบุช่วงเวลาที่น่าสนใจที่สุดปรากฏในตอนที่ 75 เนื้อหาสำคัญกล่าวถึงการจัดงานเลี้ยงในคืนวันไหว้พระจันทร์ของเหล่าสะใภ้ตระกูลจยา โดยระบุไว้ในคำวิจารณ์เกริ่นนำประจำตอนว่าเป็นวันที่ 7 เดือน 5 ปีที่ 21 ในรัชสมัยจักรพรรดิเฉียนหลง แม้ว่าจะมีข้อความที่ขาดหายไปบ้าง แต่ช่วงเวลาระบุไว้ชัดเจน ความว่า

[蒙回前] ... 乾隆二十一年五月初七日对清。缺中秋诗俟雪芹。

□□□开夜宴 发悲音□□□赏中秋 得佳谶

“[เกริ่นนำประจำบท ฉบับเมิ่งซี] ... สมัยชิง วันที่ 7 เดือน 5 ปีที่ 21 (ตรงกับ ค.ศ. 1756) สมัยจักรพรรดิเฉียนหลง เซวี่ยฉินขาดบทกวีวันไหว้พระจันทร์ จัดเลี้ยงสังสรรค์ยามค่ำคืน กลับมีเสียงโศกเศร้าชมจันทร์ได้มาซึ่งคำทำนาย”

(Zhou Ruchang, 2017, p. 968)

¹ นิยายสุยหู่จ้วนหรือซ่งกั๋ง หรือ 108 ผู้กล้าแห่งเขาเหลียงซานจัดเป็นสุดยอดวรรณคดีเอกของจีนเรื่องหนึ่ง ผู้ประพันธ์คือซือไฉอัน (施耐庵) มีเนื้อหาหลักเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงฝ่ายปกครองของจีนสมัยราชวงศ์ซ่งที่คดโกง ขุนนางฉ้อราษฎร์ ส่วนเนื้อหาที่กล่าวถึงเป็นตอนที่ขุนศึกหยิงจื่อตกอับ ต้องนำดาบประจำตระกูลมาเรขาย แล้วพบกับนักเลงอ้วนหนิวเออร์ ผู้ที่ได้รับสมญานามว่า “เสือใหญ่ไร้ขน” หนิวเออร์ทำหายหยิงจื่อถึงเรื่องความคมของดาบ หยิงจื่อมีท้บนระวัง เผลอตัดคอหนิวเออร์จนถึงแก่ความตายในที่สุด

7.2 เนื้อหาคำวิจารณ์ จากการศึกษาคำวิจารณ์บันทึกของศิลาของจื่อเยียนใจจากหนังสือทั้ง 3 เล่ม แล้ววิเคราะห์ความหมายของคำวิจารณ์ทั้งหมด ผู้วิจัยสามารถแบ่งเนื้อหาคำวิจารณ์ออกได้ 6 ด้าน ดังนี้

7.2.1 ด้านกลวิธีการประพันธ์และเจตนารมณ์ของเจาเสวียฉิน

จากการศึกษาพบว่า คำวิจารณ์ที่มีเนื้อหาลักษณะนี้จะบ่งบอกให้ผู้อ่านเห็นชัดเจนว่า ผู้ประพันธ์ใช้กลวิธีแบบใดในการเขียนตัวบทวรรณคดี ซึ่งมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการศึกษาวิธีการประพันธ์บันทึกของศิลาและความแตกต่างระหว่างเนื้อหาตัวบทวรรณคดีช่วง 80 ตอนแรก กับช่วง 40 ตอนหลังที่เป็นสำนวนของผู้อื่น อีกทั้งยังแสดงถึงความคิด ปณิธาน เจตนารมณ์ในการประพันธ์ของเจาเสวียฉินที่มีทั้งการตั้งมั่นให้วรรณคดีเรื่องนี้เป็นงานบันทึกอัตชีวประวัติของตน และแสดงความตั้งใจให้วรรณคดีเรื่องนี้เผยแพร่ไปสู่สาธารณชน คำวิจารณ์ที่สะท้อนถึงกลวิธีการประพันธ์และเจตนารมณ์ของเจาเสวียฉินที่สำคัญ อาทิ

คำวิจารณ์ของจื่อเยียนใจระบุถึงเจตนารมณ์ในการประพันธ์ของเจาเสวียฉินไว้ในตอนที่ 1 ระบุว่าเป็นการถ่ายทอดและเผยแพร่ผลงานการประพันธ์บทกวีของตน ความว่า

[甲侧] 这是第一首诗。后文香奁、闺情皆不落空。余谓雪芹撰此书，中亦为传诗之意。

[ฉบับจยา] นี่คือนกวิบทแรก เนื้อหาภายหลังเชื่อมโยงต่อกัน ล้วนไม่ตกหล่น หวังให้เซวียฉินประพันธ์ไว้ในหนังสือนี้ เพื่อเผยแพร่บทกวีสืบไป

(Zhou Ruchang, 2017, p. 12)

คำวิจารณ์บอกความโดดเด่นของการประพันธ์ที่มีความหลากหลายและแตกต่างไปจากงานในอดีต ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจรูปแบบการเขียน จนเกิดความปรารถนาที่จะร่วมเขียนคำวิจารณ์ด้วย ความว่า

[甲眉] 实则事实，然亦叙得有间架、有曲折、有顺逆、有映带，有隐有见，有证有润，以至草蛇灰线，空谷传声，一击两鸣，明修栈道，暗渡陈仓，云龙雾雨，两山对峙，烘云托月，背面传（傳）粉，千皴万染诸奇。书中之密法，余亦不复少。

[ฉบับจยา] แท้จริงล้วนเป็นเรื่องจริง แต่บรรยายไว้ได้อย่างมีเค้าโครง มีหักมุม มีคล้อยตาม มีหนุนเสริม มีซ่อนมีเผย มีให้เห็นมีลบลึก เพื่อให้สืบแสวงหา หวังให้เผยแพร่ออกไป ก็ก้องทวนภา ใช้ภาพลวงปกปิดความจริง ตั้งมังกรเหินเมฆาปราดเปรี้ยววงวอ ภูผารับกัน แต่งเติมสีสัน เกสรกำจาย พันหมื่น แต่งแต้มอักษร สิ่งนี้คือความลับของหนังสือ ช่างมากมายเหลือคณา

(Zhou Ruchang, 2017, p. 5)

นอกจากกลวิธีการประพันธ์ข้างต้น ยังพบคำวิจารณ์ที่บอกถึงกลวิธีการประพันธ์อื่น เช่น กลวิธีแบบจักจั่นทองลอกคราบ (金蟾脱壳法) มีลักษณะการเขียนที่นำเรื่องราวอื่นแทรกเข้ามา โดยเป็นธรรมชาติหรือไม่ให้ผู้อ่านสังเกตได้ หรือกลวิธีเลี่ยงอุปสรรค (避难法) มีลักษณะการเขียนที่นำพาผู้อ่านรู้สึกว่าเป็นเรื่องราวที่ซับซ้อน วุ่นวายท่ามกลางการบรรยายที่เรียบง่าย ตัวอย่างการเขียนแบบจักจั่นทองลอกคราบในตอนที 30 เป่าไชยืมพัดเสียดสีสองหยก หลิงกวนสาวใช้ตำหนิยาเจียงฝูโง่เขลาและผู้อื่น (宝钗借扇机带双敲 龄官划蔷痴及局外) ความว่า

[蒙回前] 指扇敲双玉, 是写宝钗金蟾脱壳。银钗画蔷字, 是写痴女梦中说梦, 脚踢袭人, 是断无是理, 竟有是事。

[เกริ่นนำประจำบท ฉบับเมิ่ง] ใช้พัดเสียดสีสองหยก เขียนถึงเป่าไชแบบจักจั่นทองลอกคราบ ปิ่นเงินวาดอักษร ‘เจียง’ สตรีที่โง่เขลาเล่าเรื่องความฝันเท้าเตะสืเหริน เป็นการตัด ล้วนเป็นเรื่องจริงที่เกิดขึ้น

(Zhou Ruchang, 2017, p. 389)

สำหรับตัวอย่างการเขียน แบบเลี่ยงภัยพบในตอนที 16

[己双] ... 故只用琏凤夫妻二人一问答, 上用赵姬讨情作引, 下用蓉、蔷来说事作收, 余者随笔顺笔略一点染, 则耀然洞彻矣。此是, 避难法。

[ฉบับจี] ... ตั้งใจใช้บทสนทนาโต้ตอบระหว่างเหลียนเฟิงสามีภรรยาคุณี้ก่อนหน้าใช้คำพูดอ่อนหวานของเจ้าอีเหนียง ต่อไปใช้คำพูดของจยาหรงจยาเจียงมากล่าวสรุปเรื่อง ที่เหลือผันแปรตามการประพันธ์สิ่งนี้ เรียกว่าการเลี่ยงอุปสรรค

(Zhou Ruchang, 2017, p. 205)

คำวิจารณ์จื้อเยินไจยังบอกวิธีการเขียนที่เฉาเสวียนนิยมนำใช้ เพื่อเปลี่ยนการดำเนินเรื่องให้เข้าไปสู่อีกเหตุการณ์หนึ่ง คือการใช้คำว่า “一语未了 (ยังมีทันทันเสียง)” วิจารณ์ว่า

“[蒙册] 每善用此等转换法。[ฉบับเมิ่ง] มักนิยมนำคำนี้ไปสู่เหตุการณ์อื่น”

(Zhou Ruchang, 2017, p. 119)

กลวิธีการประพันธ์ที่เฉาเสวียนนิยมนำใช้อีกประการสำคัญคือการผูกเชื่อมโยงเรื่องราวให้เรียงร้อยต่อกัน แม้ว่าจะเป็นดำเนินเรื่องในช่วงแรก แต่ผลของการผูกเรื่องไว้จะปรากฏให้เห็นในภายหลัง ซึ่งจื้อเยินไจมักจะเขียนคำวิจารณ์ให้ผู้อ่านเห็นเสมอว่าเนื้อหาตรงนี้คือการผูกเรื่องในลักษณะดังกล่าว ตัวอย่างในตอนที 6 กล่าวถึงการบรรยายความวุ่นวายและการจัดการเรื่องราวต่าง ๆ ภายในจวนหรงกั๋ว และกล่าวถึงความสัมพันธ์แบบห่าง ๆ กับคนแซ่เดียวกัน แต่มิได้เป็นเครือญาติของคนในจวนหรงกั๋ว ตัวบทกล่าวว่า “因与荣府略有些瓜葛 (ด้วยเหตุที่มีสัมพันธ์กับคนในจวนหรงฟู่อยู่เล็กน้อย)” คำวิจารณ์กล่าวว่า

[甲侧] 略有些瓜葛,是数十回后之正脉也,真千里伏线。

[ฉบับจ่าย] มีความสัมพันธ์เพียงเล็กน้อย แต่จะเห็นเป็นสายเลือดแท้จริง ในช่วงหลายสิบตอนหลัง ช่างเชื่อมโยงได้ไกลยิ่งนัก

(Zhou Ruchang, 2017, p. 86)

7.2.2 ด้านการสร้างเอกลักษณ์และชะตาชีวิตตัวละคร

ความผันในหอแดงมีตัวละครมากกว่า 400 ตัว โดยมีตัวละครสตรีที่สำคัญ 12 ตัวละคร เรียกว่า “12 ดรุณีแห่งจินหลิง (金陵十二钗)” และยังมีตัวละครสตรีที่มีความสำคัญรองไปอีกมาก ดังนั้นการสร้างเอกลักษณ์ จุดเด่น และการเรียงร้อยชะตาชีวิต ความเป็นไปของตัวละครสตรี ทั้ง 12 ตัว จึงนับว่าเป็นเส้นเรื่องสำคัญของวรรณคดีเรื่องนี้อีกประการหนึ่ง จื่อเยียนไจ้มักเขียน คำวิจารณ์การประพันธ์ที่กล่าวถึงตัวละครเหล่านี้ อาทิ ตอนที่ 14 หลินหู่ไห่มรณา ณ เมือง หยิงโจว จย่าเป่าอี้ว์พบอ๋องเป่ย์จิ้ง (林如海捐馆扬州城 贾宝玉路谒北静王) ปรากฏคำวิจารณ์ ตัวละครหวังซีเฟิง ตัวละครลำดับที่ 9 ใน 12 ดรุณีแห่งจินหลิง โดยตัวละครนี้ มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง และได้รับการขนานนามว่าเป็น “โจโฉหญิง” “เฟิงจอมแซบ” “เมียบพญายม” เป็นต้น คำวิจารณ์ในตอนนี้ได้กล่าวชื่นชมความสามารถในความสามารถของหวังซีเฟิง ความว่า

[甲回前] 写凤姐之珍贵。写凤姐之英气。写凤姐之声势。写凤姐之心机。
写凤姐之骄大。

[เกริ่นนำ ฉบับจ่าย] เขียนความสูงส่งของเฟิงเจีย เขียนความกล้าหาญของเฟิงเจีย เขียนอำนาจของเฟิงเจีย เขียนความฉลาดของเฟิงเจีย เขียนความยิ่งใหญ่ของเฟิงเจีย

(Zhou Ruchang, 2017, p. 178)

วิจารณ์ท่านอนของตัวละครสตรีในตอนที่ 21 ระบุว่า

[甲回前] 又一个睡态。写黛玉之睡态,俨然就是娇弱女子,可怜! 湘云之态,则俨然是个娇态女儿,可爱! 真是人人俱尽,个个活跃。吾不知作者胸中埋伏多少裙钗!

[เกริ่นนำ ฉบับจ่าย] ท่านอนอีกแบบหนึ่ง เขียนท่านอนของไต้อี้ว์ ยังแสดงถึงสตรีผู้อ่อนแอ น่าสงสาร ท่านอนของเซียงอว้น แสดงถึงความอ่อนโยน น่ารัก แต่ละคนมีชีวิตชีวา มีทราบบว่าผู้ประพันธ์เก็บสตรีไว้ในใจมากน้อยเพียงใด

(Zhou Ruchang, 2017, p. 273)

คำวิจารณ์สำคัญที่เกี่ยวข้องกับชะตาชีวิตของตัวละครสตรีที่มีบทบาทในวรรณคดี อาทิ คำวิจารณ์บทกวีในตอนที 22 จะบอกชะตาชีวิตของตัวละคร จ่าหยวนชุน (贾元春) จ่าอิงชุน (贾迎春) จ่าทั้นชุน (贾探春) และจ่าชีชุน (贾惜春) สตรีสี่แห่งตระกูลจ่า โดยเมื่อนำชื่อของ ทั้ง 4 คน มารวมกันแล้วจะมีความหมายว่า “ล้วนเป็นเรื่องน่าเวทนา (原应叹息)” ซึ่งผู้ประพันธ์ ใช้กลวิธีการพ้องเสียง (谐音) ชื่อตัวละคร

“一声震得人方恐，回首相看已化灰。[庚双] 此元春之谜，才得侥幸，奈寿不长。可悲哉”

หนึ่งเสียงดังก้องจนคนตกใจ หันกลับไปสูญหายสลายไป [ฉบับเก็ง] คำทำนายของหยวนชุน ความสามารถมากล้น แต่อนิจจาอายุสั้น น่าเวทนานัก

“因何镇日纷纷乱，只为阴阳数不同。[蒙戚双] 此迎春一生，遭际，惜不得其夫何。”

เพราะความวุ่นวายในชีวิต คงเป็นเพราะคู่ครองมิเหมาะสม [ฉบับเมิ่งซี] คำทำนายของอิงชุน พบเจอเภทภัย จำต้องยอมตามสามีไป

“游丝一断浑无力，莫向东风怨别离。[蒙戚双] 此探春远适之谶也。使其人不远去，将来事败，诸子孙不至流散也。善哉伤哉!”

ไปยังแดนไกลไร้แรงหวนกลับ ราฟิงลมตะวันออกพัดพารากอำลา [ฉบับเมิ่งซี] คำทำนายของทั้นชุน ทำให้คนผู้นี้ไม่ไปไกล อนาคตหลังล่มสลาย ลูกหลานพลัดพราก ทั้งดีทั้งเศร้า

“莫到此生沉黑海，性中自有大光明。[庚双] 此惜春为尼之谶也。公府千金至缁衣乞食，宁不悲夫。”

ชีวิตนี้อยู่ในภวังค์ความมืดหม่น จึงตั้งตนแน่วแน่ใฝ่หาธรรม [ฉบับเก็ง] คำทำนายของชีชุนออกบวชเป็นภิกษุณี คุณหนูผู้สูงส่งใฝ่หาธรรม บั้นปลายตกต่ำอนิจจา

(Zhou Ruchang, 2017, p. 296)

สาวใช้ในกลุ่มตัวละครอีกกลุ่มที่มีความสำคัญในการดำเนินเรื่อง ความผันในหอแดง สะท้อนให้เห็นถึงระบบสังคมศักดินาที่ทำให้ผู้อ่านเห็นถึงความสัมพันธ์ในรูปแบบเจ้านายและบ่าวที่ชัดเจน บ่าวหรือสาวใช้ย่อมต้องให้ความภักดี เคารพ เชื่อฟังและปฏิบัติคำสั่ง ฮวาซีเหริน (花袭人) สาวใช้คนสำคัญที่ใกล้ชิดจ่าเป่าอู๋ นับว่าเป็นสาวใช้ลำดับที่ 1 ที่ได้รับความไว้วางใจ

จากเหล่าฮุนยินในครอบครัว ดังนั้นสถานภาพของสี่เหรินจึงสำคัญมากกว่าสาวใช้คนอื่น ตอนที่ 19 มีการกล่าวถึงที่มาของสี่เหริน และมีคำวิจารณ์ระบุสถานภาพของตัวละครนี้ ความเป็น

[蒙威双] 补出袭人幼时艰辛苦状，与前文之香菱、后文之晴雯大同小异，自是又副十二钗中之冠，故不得不补传之。

(Zhou Ruchang, 2017, p. 252)

[ฉบับเมิ่งซี] ประพันธ์เสริมให้เห็นวัยเยาว์ของสี่เหรินที่ทุกข์ยาก เปรียบเคียงหลังก่อนหน้านั้น และมีความแตกต่างจากจิงเหวินสาวใช้ในตอนหลัง มีฐานะเป็นสตรีอันดับแรกใน 12 ดรุณีฉบับเสริม จำต้องเสริมข้อความ

คำวิจารณ์ที่บอกถึงการผูกชะตาชีวิตของตัวละคร อาทิ จากการแลกตัวละคร ปานเออร์ (板儿) ที่เข้ามาในจวนทรงกั๊กกับแม่เฒ่าหลิว (刘姥姥) ผู้เป็นยา บังเอิญพบกับตัวละครเฉียวเจี๋ย (巧姐) หรือชื่อเดิมคือต้าเจี๋ย (大姐儿) บุตรสาวของหวังซีเฟิง ขณะพบกันต้าเจี๋ยถือส้มโออยู่ ส่วนปานเออร์นั้นถือผลหัตถ์พระพุทธเจ้าหรือผลส้มโอมือ (佛手) คำวิจารณ์ระบุว่า

[蒙双] 抽[柚]子，即今香团[圆]之属也，应与缘通。佛手者，正指迷津这也。以小儿之戏，暗透前后通部脉络，隐隐约约，毫无一丝泄漏。

(Zhou Ruchang, 2017, p. 536)

[ฉบับเมิ่งซี] ผลส้มโอมือคือความสัมพันธ์กลมเกลียว สื่อถึงวาสนาสัมพันธ์ ผลส้มโอมือนั้น สื่อถึงความหลงใหล จากนั้นแฝงนัยเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของทั้งคู่ ปิดบังไว้ไม่ให้เผยออกมา

7.2.3 ด้านสภาพสังคมจีนศักดินาจีนในช่วงราชวงศ์ชิง

จากการศึกษา พบคำวิจารณ์ที่ระบุถึงชนบ ธรรมเนียมทางสังคมที่ตัวละครจำเป็นต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ซึ่งสะท้อนให้ผู้อ่านเห็นว่าสภาพสังคมศักดินามีการแบ่งลำดับชั้นและบทบาท หน้าที่ของบุคคลต่าง ๆ อีกทั้งยังเป็นการแสดงให้เห็นถึงความคิดของผู้ประพันธ์ที่ต้องการเสียดสี วิพากษ์สภาพสังคมศักดินาในช่วงราชวงศ์ชิงอีกด้วย คำวิจารณ์ที่สำคัญ อาทิ ตอนที่ 1 ปรากฏคำวิจารณ์ที่แสดงถึงเจตนาของนักประพันธ์ที่ต้องการสร้างงานประพันธ์ให้มีคุณค่าประจวบบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์อย่างจูเก๋อเลียง (诸葛亮) หรือขงเบ้งในสามก๊ก และขุนพลผู้มีชื่อเสียงในสมัยราชวงศ์ซ่งอย่างเยว่เฟย (岳飞) ซึ่งบุคคลทั้ง 2 คน มีปณิธานที่ยิ่งใหญ่ในการรักษาประเทศชาติจึงเปรียบเสมือนเงาเสวียจินที่ต้องการสร้างงานประพันธ์ของตนให้อยู่ตลอดไป พร้อมทั้งเสียดสีสภาพสังคม รวมถึงราชสำนัก คำวิจารณ์ ระบุว่า

“[甲眉] 武侯之三分，武穆之二帝。二贤之恨，及今不尽，况今之草芥乎 [甲眉] 家国君父，事有大小之殊，其理其运其数则略无差异。知运知数者，则必谅而后叹也。”

(Zhou Ruchang, 2017, p. 10)

[ฉบับจ่าย] ความมุ่งหวังรวมแผ่นดินของจูกัดเหลียง หรือความตั้งใจช่วยเหลือสองจักรพรรดิเยว่เฟย ความแค้นของสองขุนนางยังมีเทียบเท่าวันนี้ มีมากล้นประดุจใบหญ้า [ฉบับจ่าย] ผู้ปกครองของบ้านเมือง จำรับผิชอบเรื่องน้อยใหญ่ เหตุผล โชคชะตา การคาดเดามีความแตกต่าง ผู้ที่รู้โชคชะตา รู้การคาดเดา จำต้องให้อภัยและถอดถอนใจ

ตอนที่ 3 กล่าวถึงการจัดโต๊ะอาหารให้แก่เหล่าสะไก้ คุณหนูของตระกูลจ๋า ซึ่งมีหลี่วันสะไก้ใหญ่รุ่นลูกต้องมีหน้าที่เป็นผู้ดูแลเรื่องอาหาร ซึ่งเป็นธรรมเนียมที่ผู้เป็นสะไก้ต้องคอยปรนนิบัติผู้อาวุโสในครอบครัว คำวิจารณ์กล่าวว่า “[蒙侧] 大人家规矩礼法。(Zhou Ruchang, 2017, p. 44) [ฉบับเมิ่ง] ขนบธรรมเนียมของตระกูลใหญ่เป็นเช่นนี้”

ตอนที่ 26 กล่าวถึงการจ่ายเงินเดือนให้แก่คุณหนูประจำบ้าน ข้อความกล่าวว่า “花大姐姐叫我送了去，可巧老太太那里给林姑娘送日用钱来，正分给丫头们呢” หมายความว่า “พี่สาวให้ข้านำไปส่งให้ บังเอิญว่าที่จวนของเหล่าไท่ไท่จะส่งเงินให้แก่คุณหนูหลิน กำลังแบ่งให้แก่สาวใช้อยู่พอดี” คำวิจารณ์ระบุว่า [庚眉] 此等细事，是旧族大家闺中常情，今特为暴发钱奴写来作鉴，一笑，壬午夏” (Zhou Ruchang, 2017, p. 340) [ฉบับเกิง] เรื่องละเอียดอ่อนเช่นนี้เป็นธรรมเนียมที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา วันนี้ตั้งใจนำเรื่องเงินที่ให้แก่สาวใช้เขียนขึ้นมาอย่างฉับพลันเพื่อให้เห็น นำหัวเราะ ฤดูร้อน ปีเหรินอู่

ตอนที่ 53 กล่าวถึงธรรมเนียมการจัดงานไหว้บรรพบุรุษในวันฉูซีหรือวันส่งท้ายปีเก่า ซึ่งสะท้อนถึงธรรมเนียมในช่วงเวลาที่ผู้เขียนคำวิจารณ์มีชีวิตอยู่และชนบ จารีตทางสังคมของตระกูลขุนนางสมัยราชวงศ์ชิง สะท้อนถึงธรรมเนียมของราชสำนัก คำวิจารณ์ระบุว่า

“[蒙回前] 除夕祭宗祠一题，极博大。元宵开夜宴一题，极富丽。...首叙院宇匾对，次叙抱厦匾对，后叙正堂匾对，字字古艳。槛以外槛以内是男女分界处，仪门以外，仪门以内是主仆分界处。献帛献爵择其人，应昭应穆从其讳，是一篇绝大典制文字。”

(Zhou Ruchang, 2017, p. 679)

[คำวิจารณ์เกริ่นนำ ฉบับเมิ่ง] เรื่องวันฉูซีและจัดเซ่นไหว้บรรพบุรุษ ยิ่งใหญ่นัก เรื่องงานจัดเลี้ยงในคืนเทศกาลหยวนเซียว โอ้อวยิ่งนัก ... แรกเริ่มบรรยายแผ่นป้ายในสวนจวนหนึ่งกั้ว ต่อมาบรรยายแผ่นป้ายระเบียงหน้าบ้าน สุดท้ายบรรยายแผ่นป้ายที่ห้องโถงใหญ่ ทุกอักษรวิจิตรประณีต นอก-ใน ประตูแบ่งแยกบุรุษสตรีชัดเจน นอก-ในประตูที่ทำพิธีเซ่นไหว้แบ่งแยกนาย-บ่าว มอบสิ่งทอและภาชนะเลือกคนตามศักดิ์ เรียงลำดับการสักการะอย่างเคร่งครัด ล้วนแสดงถึงธรรมเนียมใหญ่ที่สูงส่ง

7.2.4 ด้านสถานภาพของตระกูลเฉาของเฉาเสวียนฉิน

คำวิจารณ์ของจื่อเยียนใจกล่าวถึงสถานภาพและชะตากรรมของตระกูลเฉาและผู้ประพันธ์ประสบกับเหตุภัยทางการเมืองที่ถูกราชสำนักชิงเข้ากวาดล้างและริบทรัพย์สินจนเฉาเสวียนฉินต้องย้ายถิ่นฐานจากแถบเจียงหนิงซูโจวมาอยู่ปักกิ่ง คำวิจารณ์ที่สำคัญ อาทิ ตอนที่ 20 ผู้ประพันธ์ใช้ความคิดของตัวละครเซวียเป่าไขมาอธิบายค่านิยมทางสังคมศักดินาที่แบ่งลำดับศักดิ์ของสมาชิกในครอบครัว โดยเซวียเป่าไขกล่าวว่าน้องชายย่อมเคารพเกรงกลัวพี่ชาย ตัวบทระบุว่า “宝钗素知他家规矩，凡作兄弟的都怕哥哥。” คำวิจารณ์ระบุว่า “[己双] 大族规矩原是如此，一系儿不错。” (Zhou Ruchang, 2017, p. 265) [ฉบับจี] ขนบธรรมเนียมตระกูลใหญ่ล้วนเป็นเช่นนั้น มิผิดเพี้ยนไป

ตอนที่ 4 วิจารณ์สถานภาพของตระกูลเฉาและตระกูลเซวีย โดยกล่าวถึงการรักษาทระกูลมาจนรุ่นหลานให้ประพัตดินให้อยู่ในครรลองที่ถูกตองนั้นเป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งเปรียบเสมือนเฉาเสวียนฉินที่อยู่ในรุ่นหลานของตระกูลเฉา เมื่อรุ่นหลานประพัตดินมีเหมาะสมแล้ว ย่อมส่งผลต่อวงศ์ตระกูล คำวิจารณ์ระบุว่า “[甲侧] 天下之母舅，再无不教外甥正途者，必使其升任出京，亦是留下文地步。” (Zhou Ruchang, 2017, p. 61) [ฉบับจีย่า] มารดาและลุงบนโลกนี้ หากมิได้สอนหลานในวิถีที่ถูกตอง ย่อมต้องยกฐานะแล้วออกนอกเมืองหลวงจะเห็นร่องรอยต่อไปภายหลัง

ตอนที่ 5 สภาพตระกูลเฉาที่ถูกราชสำนักเข้าตรวจค้นและริบทรัพย์สิน คำวิจารณ์บทกวี ความว่า “事败休云贵，家亡莫论亲。” พบความสูญเสียจำพลัดพราก บ้านแตกคนตายจากญาติล้มหาย

“[甲侧] 非经历过者，此二句则云纸上谈兵。过来人那得不哭!”

[ฉบับจีย่า] ผู้ที่มีได้ประสบเช่นนี้ คงกล่าวถึง 2 ประโยคได้ไม่ตรงกับความจริง ผู้อ่านย่อมต้องร้องไห้เศร้าใจ

(Zhou, 2017, p. 73)

7.2.5 ด้านอรรถาธิบายตัวบทวรรณคดี

ประเด็นนี้ผลการศึกษาประกอบด้วย คำอธิบายเกริ่นนำและบทสรุปสาระสำคัญของตัวบทวรรณคดีแต่ละตอน คำวิจารณ์ที่บอกวิธีการศึกษาให้แก่ผู้อ่าน และคำวิจารณ์เพิ่มเติมในฉบับต่าง ๆ ผู้วิจัยพบว่าคำปรารภของจื่อเยียนใจที่เรียกว่า “อรรถาธิบายหนังสือจื่อเยียนใจวิจารณ์บันทึกของศิลา” ปรากฏให้เห็นในฉบับจีย่าชีว โดยมีเนื้อหาสำคัญประกอบด้วย 1. บอกที่มาของชื่อหนังสือความฝันในหอแดงและอธิบายชื่อเดิม 2. บอกช่วงเวลา que ประพันธ์หนังสือ 3. บอกวัตถุประสงค์ในการประพันธ์ 4. บอกความวิริยะอุสาหะของผู้ประพันธ์ และ 5. เตือนให้ผู้อ่านทราบว่าเป็นเรื่องจริงไว้ ตัวอย่างของเนื้อหาแต่ละรายการ มีดังนี้

《红楼梦》旨义是书题名极□□梦，是总其全部之名也。又曰《风月宝鉴》，是戒妄动风月之情。又曰《石头记》，是自譬石头所记之事也。此三名皆书中曾已点睛矣。如宝玉做梦，梦中有曲，名曰《红楼梦十二支》。此则《红楼梦》之点睛。又如贾瑞病，跛道人持一镜来，上面即鉴“风月宝鉴”四字，此则《风月宝鉴》之点睛。又如道人亲眼见石上大书一篇故事，则系石头所记之往来。此则《石头记》之点睛处。然此书又名曰《金陵十二钗》，审其名，则必系金陵十二女子也。

(Zhou Ruchang, 2017, p. 1)

ความหมายของหงโหลวเหมิง (หรือความฝันในหอแดง) คือความฝันชื่อหนังสือ เป็นชื่อเรียกรวมของหนังสือเหล่านี้ บ้างเรียกว่า คันฉ่งแห่งอารมณ์ความรู้สึกที่การกล่าวถึงข้อห้ามของความรักที่ฉาบฉวย บ้างเรียกว่า บันทึกของศิลาที่กล่าวถึงเรื่องราวที่จารึกไว้ในก้อนศิลา ทั้งสามชื่อนี้เป็นชื่อที่เคยกล่าวถึงกัน เช่น เมื่อเป่าอี้ว์ฝัน ในฝันนั้นมีการบรรเลงดนตรีชื่อว่าเพลงหงโหลวเหมิง 12 บท สิ่งนี้จึงเป็นการกล่าวถึงหงโหลวเหมิง แต่เมื่อกล่าวถึงจาย่ายุ่ยป่วยหนัก มีนักพรตพาเป็นากระจกมอบให้ ด้านหน้าจารึกว่า “คันฉ่งอารมณ์” 4 อักขร สิ่งนี้จึงเป็นการกล่าวถึงเรื่องคันฉ่งแห่งอารมณ์ความรู้สึก และบ้างกล่าวถึงนักพรตที่ได้พบก้อนศิลา บนศิลานั้นจารึกเรื่องราวที่บันทึกเรื่องที่ศิลาประสบ สิ่งนี้จึงเป็นการกล่าวถึงเรื่องบันทึกของศิลา นอกจากนี้หนังสือนี้ยังเรียกว่า 12 ครุณีแห่งจินหลิง เมื่อพิเคราะห์ชื่อนี้พบว่ากล่าวถึงสตรี 12 คนแห่งเมืองจินหลิง

ในตอนที่ 2 ฮูหยินจาย่ามรณา ณ หย้งโจว เหลิงจื่อซิงเล่าเรื่องจวนทรงกั๋ว (甲夫人仙逝扬州城 冷子兴演说荣国府) มีคำวิจารณ์ที่แสดงถึงการถ่อมตัวของผู้ประพันธ์และเตือนให้ผู้อ่านทราบว่า “แม้ภาษาในวรรณคดีจะมิ่งดงามโดดเด่น แต่แฝงนัยความหมายลึกซึ้งยิ่งนัก” ความว่า “文虽浅析，其意则深 [甲侧] 一部书之总批。” (Zhou Ruchang, 2017, p. 24) คำวิจารณ์กล่าวว่า [ฉบับจยา] คำวิจารณ์สรุปสาระสำคัญของหนังสือ

คำวิจารณ์ยังบอกวิธีการศึกษาหรือการอ่านความฝันในหอแดงให้แก่ผู้อ่านในตอนที่ 5 กล่าวถึง จยาเป่าอี้ว์ฝันว่าตนไปท่องแดนสวรรค์มา ยาพบเล่านางฟ้าและได้ฟังเพลงความฝันในหอแดงอยู่นั้น พลันรู้สึกถึงความเศร้าหมองอยู่ในทำนองเพลง แต่กลับมิได้ใส่ใจตามถึงที่มา คำวิจารณ์เนื้อหาตอนนี้ระบุว่านี่คือวิธีการอ่านความฝันในหอแดงที่สำคัญ ความว่า

“宝玉听了此曲，散漫无稽，不见的好处。但其声韵凄惋，竟能消魂醉魄。因此也不察其原委，问其来历，就赞以此释闷而已 [甲眉] 妙！设言世人亦应如此法，看此《红楼梦》一书，更不必追究其隐寓。 [甲墨侧] 此皆是读“红楼”之要法。”

(Zhou Ruchang, 2017, p. 77)

เมื่อเป่าอู๋ฟังดนตรีขับกล่อมนี้แล้ว พลันหลงเพลินไป มิได้เห็นสิ่งดี แต่เสียงดนตรีนั้นช่างน่าเศร้าหมองเวทนา พาจิตใจล่องลอย ดังนั้นจึงไม่ได้สืบหาแหล่งที่มาถามไถ่ เพียงชื่นชมว่าช่วยผ่อนคลายเท่านั้น [ฉบับจยา] เยี่ยม! กล่าวเปรียบเทียบคนทั่วไปว่าเป็นเช่นนี้ เมื่ออ่านหงโหลวเมื่องเล่มนี้ ยังไม่ต้องได้ถามหาที่มาและความหมายที่แฝงไว้ [ฉบับจยา] สิ่งนี้คือวิธีการอ่าน “หงโหลว” ที่สำคัญ

ผู้วิจัยเห็นว่าคำวิจารณ์ทั้ง 2 ประโยค แม้ว่าอ่านโดยสังเขป ต้องการให้ผู้อ่านไม่ต้องสืบค้นที่มาของวรรณคดีหรือเพลงนี้ แต่เมื่อพิจารณาคำวิจารณ์แรกกับคำวิจารณ์หลังที่เขียนเน้นย้ำว่าเป็นวิธีการอ่าน “หงโหลว” ที่สำคัญ แท้จริงแล้วจื่อเยียนใจต้องการให้ผู้อ่านสืบค้นที่มาและความนัยของหนังสือนี้เป็นอย่างยิ่ง หากผู้อ่านอ่านเพียงข้อความผ่านไป

คำวิจารณ์ของจื่อเยียนใจยังระบุถึงฉากสำคัญที่ไม่ปรากฏในความผันในหอแดง ฉบับแพร่หลายซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าเจาเสวียฉินประพันธ์บันทึกของศิลาเสร็จสมบูรณ์แล้ว แต่สูญหายไปด้วยสาเหตุบางประการ อาทิ ฉากศาลเจ้าราชทัณฑ์ (狱神庙) ซึ่งเป็นศาลเจ้าที่ใช้สำหรับเป็นสถานที่กักขังนักโทษสมัยโบราณของจีน คำวิจารณ์ทั้งร่องรอยให้ผู้อ่านเห็นว่าแท้จริงแล้ว หลังจากตระกูลจยาถูกราชสำนักเข้าตรวจค้นและริบทรัพย์สินไป ตัวละครสำคัญ อาทิ จยาเป่าอู๋ หวังซีเฟิงต่างถูกจับมาจองจำอยู่ในศาลแห่งนี้ ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวจะไม่ปรากฏให้เห็นจากความผันในหอแดง ฉบับแพร่หลาย คำวิจารณ์ปรากฏในตอนี่ 26 ความว่า “[甲侧] 狱神庙红玉茜雪一大回文字，惜迷失无稿。” (Zhou Ruchang, 2017, p. 341) [ฉบับจยา] ฉากหงอู๋ เขียนเซวียในศาลเจ้าราชทัณฑ์หายสาบสูญไป น่าเสียดายยิ่งนัก

นอกจากนี้ยังพบว่าคำวิจารณ์ยังแสดงให้เห็นถึงฉากสำคัญที่หายไปอีกฉากจากความผันในหอแดง ฉบับแพร่หลาย คือฉากนางหวังซีเฟิงกวาดหิมะ โดยมีการสันนิษฐานว่าสาเหตุที่หวังซีเฟิงต้องมากวาดหิมะ เกิดจากสภาพภาพของต้นตอต่ำลง ถูกสามีย่ำร้าง ในฉากนี้ตัวบทฉบับแพร่หลายระบุว่า ขณะที่จยาเป่าอู๋เดินมาถึงหน้าประตูที่จะเข้าไปห้องโถงใหญ่นั้นพบกับสี่เหรินสาวใช้ คำวิจารณ์ระบุในตอนี่ 23 ความว่า “[蒙威双] 妙！这便是凤姐扫雪拾玉之处，一丝不乱。” (Zhou Ruchang, 2017, p. 304) [ฉบับเม่งซี] เยี่ยม! นี่ก็คือสถานที่ที่เฟิงเจียกวาดหิมะเก็บหยก ร้อยเรียงมีสับสน

คำวิจารณ์ยังแฝงลำดับตัวละครตามสถานภาพทางสังคม สะท้อนให้เห็นถึงความประณีตในการดำเนินเรื่องของผู้ประพันธ์ แม้เป็นเพียงเรื่องเล็กน้อย แต่ยังสามารถรักษาขอบในการประพันธ์ไว้ได้อย่างเคร่งครัดในการลำดับความสำคัญของตัวละคร อาทิ ในตอนที่ 43 คำวิจารณ์เรื่องการจัดงานวันเกิด ความว่า

“[庚双] 看他写与宝钗作生日后，又偏写与凤姐作生日，阿凤何人也，岂不为彼之华诞 [诞] 大用一回笔墨哉！只是亏他如何想来，特写于宝钗之后，较姊妹胜而有余。于贾母之前，较诸父母相去不远。一部书中若一个一个只管写过生日，复成何文哉。故其用宝钗，盛用阿凤，终用贾母，各有妙文，各有妙景。”

(Zhou Ruchang, 2017, p. 557)

[ฉบับเกิง] เมื่ออ่านเนื้อหาที่เขียนเรื่องงานวันเกิดของเป่าไชแล้ว มาเขียนวันเกิดของเฟิงเจียอีก เฟิงเจียเป็นคนระดับไหน จึงควรเขียนบรรยายให้ทัดเทียมกัน ดีที่เขายังคิดมาได้ เมื่อตั้งใจเขียนถึงเป่าไช จะเห็นถึงว่าบรรยายมากกว่าพี่น้องคนอื่น จย่าหู่จึงต้องกล่าวขึ้นมาก่อน แล้วจึงเป็นบิดามารดา หากหนังสือเล่มหนึ่งเขียนเรื่องวันเกิดของตัวละครทุกตัว จะเป็นเรื่องไร้สาระ ดังนั้นจึงใช้วันเกิดของเป่าไช เฟิงเจีย และจย่าหู่ ตัวละครสำคัญเท่านั้นมาพรรณนาได้น่าอัศจรรย์ ประณีตยิ่งนัก

คำวิจารณ์บอกเนื้อหาในหนังสือเปรียบเสมือนความฝัน

“[庚双] 一部大书起是梦，宝玉情是梦，贾瑞淫又是梦，秦之家计长策又是梦，今作诗也是梦一并风月旖 [鉴] 亦从梦中所中，特为梦中之人特做此一大梦也。脂砚斋。”

(Zhou Ruchang, 2017, p. 626)

[ฉบับเกิง] หนังสือเล่มนี้เริ่มจากความฝัน อารมณ์ของเป่าอิ้วคือความฝัน จย่าหู่หลงกลกลามเป็นความฝัน นางจินเช่อซิงคาดการณ์อนาคตของตระกูลนั้นคือความฝัน วันนี้ประพันธ์วิกี้คือความฝัน อารมณ์ความรู้สึกทั้งหมดล้วนมาจากความฝัน ดังนั้นจึงจินตนาการความฝันของผู้คนทั้งหลายมาเขียนเรื่องราวความฝัน จื่อเยียนใจ

คำวิจารณ์บอกเป็นความน้อยถึงจำนวนตอนในหนังสือ ซึ่งมีนักหอแดงวิทยาบางท่านอาทิ โจวหู่ซ่งเห็นว่าหนังสือที่เจาเสวี่ยฉินประพันธ์มีเพียง 108 ตอนเท่านั้น โดยอ้างอิงคำวิจารณ์เกริ่นนำประจำตอนที่ 42 นี้ระบุว่า “[庚回前] 钗、玉名虽二个，人却一身，此幻笔也，今书至三十八回时，已过三分之一有余” (Zhou Ruchang, 2017, p. 544) [เกริ่นนำฉบับเกิง] ไซอิ้วแม่เป็นคน 2 คน แต่ความรู้สึกประจวบคนเดียวกัน นี่คือภาพมายา เมื่อถึงตอนที่ 38 เนื้อหาเป็น 1 ใน 3 ส่วนของหนังสือ

ตอนที่ 40 ข้อความของคำวิจารณ์ช่วยอธิบายช่วงเวลาในดวับทให้ละเอียดมากขึ้น ตัวอย่างในตอนที่ 40 ข้อความดวับทระบุว่า “次日清早，可喜这日天气晴朗。李纨侵晨先起，看着老婆子丫头们扫那些落叶” (ยามเช้าวันถัดมา ช่างน่ายินดีด้วยอากาศวันนี้แจ่มใส หลีห้วนตื่นเข้ามา มองดูเหล่าแม่หม่ม สาวใช้กวาดใบไม้ที่ร่วงลงมา) มีคำวิจารณ์ต่อท้ายว่า “[己双] 是八月尽。” (Zhou Ruchang, 2017, p. 517) [ฉบับจี] เป็นช่วงปลายเดือน 8

7.2.6 คำวิจารณ์ด้านการใช้ภาษา

คำวิจารณ์ของจื่อเยียนใจจำนวนมากที่ช่วยอธิบายการใช้ภาษา ตัวอักษรสำนวน และความหมายที่แฝงอยู่ในตัวบท ผู้วิจัยเห็นว่าจื่อเยียนใจต้องการช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายแฝงหรือเจตนาารมณ์ของผู้ประพันธ์ได้ง่ายขึ้น อีกทั้งยังช่วยเพิ่มอรรถรสในการอ่านงานประพันธ์ให้ผู้อ่านสามารถจินตนาการได้อย่างถูกต้อง ตัวอย่างคำวิจารณ์กลุ่มนี้จะทำให้เห็นถึงบทบาทของการใช้ภาษาที่เข้ามาบรรยายความคิด พฤติกรรม อากัปกิริยาของตัวละคร ตลอดจนอารมณ์ความรู้สึกของผู้ประพันธ์และผู้เขียนคำวิจารณ์ได้ อาทิ

ตอนที่ 1 กล่าวถึงพระราชวังชื่อสยางง (赤瑕宫) เป็นที่พำนักของเทพเสินอิง (神瑛) ต่อมาเทพเสินอิงลงมาเกิดเป็นตัวละครย่าเป่าอู๋ หลังชื่อพระราชวังปรากฏคำวิจารณ์ ดังนี้ “[甲眉]按瑕字本注: 玉, 小赤也。又, 玉有病也。以此命名, 恰极。” (Zhou Ruchang, 2017, p. 320) [ฉบับย่อ] อักษร “瑕” (สยา) สื่อความหมายถึง หยกที่มีตำหนิจุดด่างบนหยก นำคำนี้มาตั้งชื่อเหมาะสมยิ่งนัก

ตอนที่ 24 มีคำวิจารณ์คำพูดของหวังซีเฟิง โดยเปรียบเทียบเป็นคำพูดของโจโฉ บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์จีนและตัวละครสำคัญจากวรรณคดีเอกเรื่องสามก๊ก เนื้อหาในตอนนั้นกล่าวถึงตัวละครย่าอวี่น (贾芸) ต้องการขอให้หวังซีเฟิงช่วยเหลือเรื่องการควบคุมการจัดสวน จึงพยายามนินทาสิ่งของมีค่ามามอบให้ ขณะที่ย่าอวี่นกำลังขอร้องหวังซีเฟิงอยู่นั้น ตัวบทกล่าวถึงคำพูดของหวังซีเฟิงว่า “凤姐冷笑道: ‘你们要拣远路儿走, 叫我也难说, 早告诉我一声儿, 什么不成了?’” หมายความว่า “เฟิงเจียอิมแล้วกล่าว่า ‘ในเมื่อพวกเจ้าเลือกเดินเส้นทางไกล จะทำให้ข้าพูดยาก ควรรีบบอกข้าเร็วกว่านี้ ไม่มีเรื่องใดสำเร็จ’” คำวิจารณ์ระบุว่า “[庚侧] 曹操语。” [ฉบับเบก] คำพูดของโจโฉ (Zhou Ruchang, 2017, p. 320) คำพูดและคำวิจารณ์นี้ทำให้เห็นถึงความคิดของหวังซีเฟิงที่คิดว่าตนสามารถทำได้ทุกเรื่องทั้งยังแฝงนัยว่าตนมีอำนาจมากในตระกูลย่า

ตอนที่ 27 คำวิจารณ์บทกวีรูปฝาลาลัย 《葬花吟》 ซึ่งเป็นบทกวีเอกในบันทึกของศิลา เมื่ออ่านบทกวีบทนี้ แม้แต่ผู้เขียนคำวิจารณ์ยังรู้สึกโศกเศร้า คำวิจารณ์ระบุว่า

“[庚眉] 余读《葬花吟》凡三阅, 其凄楚感慨, 令人身世两忘, 举笔再四, 不能加批, 先生想身宝玉, 何得而下笔! 即字字双圈, 料难遂颦儿之意, 俟看过玉兄后文再批。”

(Zhou Ruchang, 2017, p. 364)

[ฉบับเบก] ทุกครั้งที่อ่านบทกวีรูปฝาลาลัยหลายครา มีแต่ความทุกข์โศกเสียใจ ทำให้คนทั้งหลายหลงลืมเรื่องต่าง ๆ แม้จะพยายามเขียนคำวิจารณ์หลายครั้ง กลับมีสามารเขียนได้ หากท่านเป็นเป่าอู๋ จะเขียนลงได้อย่างไร ทุกตัวอักษรวนเวียน ยากที่จะเข้าใจความนัยของได้อู๋ จำต้องอ่านบรรยายของเป่าอู๋ก่อน แล้วจึงเขียนวิจารณ์

ตอนที่ 39 และตอนที่ 52 พบคำวิจารณ์อธิบายคำเรียกขาน คำว่า “姑娘” หมายถึง คุณป้า คุณอา หรือใช้เรียกขานสตรีสูงศักดิ์ที่ยังไม่ได้แต่งงาน โดยเขียนคำวิจารณ์อธิบายไว้ชัดเจนถึงวิธีการเรียกขานคำนี้ โดยระบุว่า

“[蒙威双] 想这一个姑娘，非下称上之姑娘也。按北俗以姑母曰姑姑，南俗曰姑娘。此定是姑姑、姑娘之称。每见大家有小童，称少主妾曰姑姑、姑娘者，按此书中若干人说话语气及动用前照饮食诸类，皆东西南北互相兼北相兼而用者无疑矣。”

(Zhou Ruchang, 2017, p. 511)

[ฉบับเมิ่งซี] เห็นว่าผู้หญิงคนนี้ ต้องเรียกขานสตรีที่มีสถานะสูงกว่า เมื่อยึดตามธรรมเนียมของทางเหนือในการเรียกขานสตรีจะเรียก กูหมู่ (หมายถึง ป้า อา) ว่า กูกู (หมายถึง ป้า อา) ส่วนทางใต้เรียกว่า กูเหินยง ซึ่งคำกล่าวตอนนี้ใช้เรียกขานกูกู กูเหินยง ทุกครั้งที่พบว่าเด็กรับใช้ มักเรียกขานอนุภรรยาของเจ้านายน้อยว่ากูกู กูเหินยง หากยึดตามในหนังสือนี้ คำกล่าวของบุคคลสำคัญและการกระทำมักเชื่อมโยงกับการดำเนินชีวิตทั้งหลายล้วนเป็นสิ่งที่ใช้ร่วมกันทั้งเหนือใต้ออกตกแนแท้

“[蒙双] 此姑娘亦姑姑姑娘之称，亦如贾琏处小厮呼平儿，皆南北互用一语也。脂砚”

(Zhou Ruchang, 2017, p. 674)

[ฉบับเมิ่งซี] คำว่ากูเหินยงใช้เรียก คุณป้า คุณอา ดังเช่นเด็กรับใช้ในจวนของจีย่าเหลียนเรียกขานผิงเออร์ ซึ่งเป็นคำพูดที่ใช้ร่วมกันทั้งทางเหนือและทางใต้ จื่อเยียน

นอกจากนี้ยังพบคำวิจารณ์ที่ใช้เพื่อวิจารณ์คำพูดของตัวละครสำคัญอย่างหลินไต้ฮั่ว ที่สะท้อนให้เห็นถึงความรักของหนุ่มสาวที่มีให้แก่กัน โดยในตอน 45 ขณะที่จีย่าเป่าฮั่วกำลังเดินมาที่จวนของหลินไต้ฮั่ว เกิดฝนตก เป่าฮั่วสวมชุดกันฝนและหมวกไม้ไผ่สานกันฝนที่คล้ายกับหมวกของชาวประมง เรียกว่า หมวกไต้ลี้ (斗笠) หมวกนี้สามารถสวมใส่ป้องกันฝนและหิมะได้ เป่าฮั่วจึงต้องการให้หลินไต้ฮั่วลองใส่บ้าง แต่ไต้ฮั่วกลับกล่าวว่า “我不要他，戴上那个，成个画儿上面的和戏上扮的渔婆了。” หมายความว่า “ฉันไม่อยากจะ หากสวมสิ่งนี้แล้วก็กลายเป็นภรรยาชาวประมงที่พวกนักแสดงละครใส่กับภาพวาดบนนั้นแล้วสิ” คำวิจารณ์อาการและคำพูดของหลินไต้ฮั่ว ระบุว่า

“[庚双] 妙极之文。使[代]黛玉自己直说出夫妻来, 却又云画的扮的, 本是闲谈, 却是暗隐不吉之兆, 所谓画儿中爱宠是也, 谁曰不然。”

(Zhou Ruchang, 2017, p. 589)

[ฉบับเกิง] บรรยายได้เยี่ยมนัก ทำให้ได้อั้วพูดเรื่องสามีภรรยาออกมาด้วยตนเองแล้วยังกล่าวถึงภาพวาดและการแต่งกาย แม้ว่าเป็นเรื่องสนทนาทั่วไป แต่กลับแฝงนัยคำทำนายที่ไม่มงคล เปรียบเป็นภาพวาดในจินตนาการเท่านั้น ผู้คนต่างเอ่ยเช่นนั้น

7.3 บทบาทและความสำคัญของคำวิจารณ์ที่มีต่อการศึกษาความผันในหอบง

คำวิจารณ์ยังทำให้เห็นถึงความสำคัญของข้อเขียนใจในฐานะผู้เขียนร่วมกับเงาเสวียนจิน ดังกรณีปมปริศนาการเสียชีวิตของจินเชอชิง สะเก็ดเอกคนหนึ่งในตระกูลยาที่สันนิษฐานว่ามีความสัมพันธ์ลับกับพ่อสามีคือจยาจิน (贾珍) คำวิจารณ์ ระบุว่า

“[甲侧] 删, 却是未删之笔。”

(Zhou, 2017, p. 170)

[ฉบับจยา] ตัดออก แต่กลับเขียนคงไว้มิได้ตัดออก

“因忽又听得秦氏之丫鬟名唤瑞珠者, 见秦氏死了 [甲侧] 补天香楼未删之文。”

พลันได้ยินว่าธูจสาวใช้ของนางแซจิน เมื่อทราบว่จินเชอชิงถึงแก่กรรมแล้ว

[ฉบับจยา] คำกล่าวเสริมถึงเนื้อหา ณ หอเขียนที่ตัดออกไป

(Zhou Ruchang, 2017, p. 171)

นอกจากนี้ยังมีคำวิจารณ์ที่แสดงว่าผู้ประพันธ์กับผู้เขียนคำวิจารณ์มีประสบการณ์การดำเนินชีวิตที่ทุกข์ยากลำบากร่วมกัน คำวิจารณ์ ระบุว่า

“[庚双] 作书者曾吃此亏, 批书者亦曾吃此亏, 故特于此注明, 使后人深思默戒。脂砚斋。”

(Zhou Ruchang, 2017, p. 617)

[ฉบับเกิง] ผู้เขียนหนังสือเคยทุกข์ยาก ผู้วิจารณ์เคยทุกข์ยากเช่นกัน จึงเขียนคำวิจารณ์ไว้ เพื่อให้ชนรุ่นหลังได้ครุ่นคิดไตร่ตรอง ข้อเขียนใจ

ความรู้สึกของจื่อเยียนใจในการเขียนคำวิจารณ์ ระบุว่า

“[庚双] 我批此书竟得一秘诀以告助攻：凡野史中所云才貌双全佳人者，细细通审之，只得一个粗知笔墨之女子耳。此书凡云知书识字者，便是上等才女，不信时只看他通部行为及诗词谈谐皆可。妙在此书从不肯自下评注，云此人系何等人，只借书中人闲评一二语，故不得有未密之缝被看书者指出，真狡猾之笔耳。”

(Zhou Ruchang, 2017, p. 633)

[ฉบับเกิง] ขณะที่ฉันวิจารณ์หนังสือนี้ได้เคล็ดลับประการหนึ่งจะกล่าวแก่ท่าน หากปรากฏสาวงามผู้เพียบพร้อมในเกร็ดพงศาวดาร เมื่อพิจารณาอย่างละเอียดแล้ว มักเป็นสตรีที่รู้การเขียนบางเล็กน้อย หากในหนังสือปรากฏผู้ที่เชี่ยวชาญหนังสือ จะเป็นสตรีชนชั้นสูง มิเชื่อ จงพิจารณาจากการกระทำและการประพันธ์บทกวีของพวกเขา หนังสือนี้มีความพิเศษที่มีเคยเขียนบอกกล่าวให้เห็นถึงผู้คนว่าเป็นชนชั้นใด แต่จักใช้วาจาสนทนาของตัวละครในหนังสือมาพรรณนาแทน จึงไม่มีช่องว่างใดให้ผู้อ่านสังเกตเห็น ช่างเป็นงานประพันธ์ที่ลึกซึ้งนัก

8. สรุปผล

จากผลการศึกษาพบว่า คำวิจารณ์ของจื่อเยียนใจมีลักษณะเด่น ดังนี้ 1. รูปแบบการเขียนคำวิจารณ์ ส่วนใหญ่มีโครงสร้างการเกริ่นนำและคำวิจารณ์สรุปท้ายเรื่อง ในตัวบทวรรณคดีจะพบคำวิจารณ์รูปแบบต่าง ๆ พร้อมระบุชื่อฉบับคัดลอก เพื่อให้ทราบที่มาของคำวิจารณ์นี้ เนื่องจากบันทึกของศิลาที่มีคำวิจารณ์ของจื่อเยียนใจมีหลากหลายสำนวนและมีการเขียนคำวิจารณ์หลายครั้ง ฉบับที่ปรากฏในคำวิจารณ์ ประกอบด้วย ฉบับจยาชีว์ ฉบับจีเม่า ฉบับเกิงเงิน และฉบับเมิ่งกู่ จากผลการศึกษาได้เห็นได้ว่าคำวิจารณ์ของจื่อเยียนใจเป็นการเขียนที่ต่อเนื่อง และมีการเขียนเพิ่มเติมคำวิจารณ์ ซึ่งเห็นได้จากในตัวบทแต่ละตอนที่มีคำวิจารณ์ที่มาจากหลากหลายสำนวนปะปนกัน อาทิ ในตอนที่ 1 คำวิจารณ์ส่วนใหญ่มาจากฉบับจยาชีว์ แต่มีคำวิจารณ์จากฉบับเมิ่งกู่ปนอยู่ถึง 35 แห่งจากคำวิจารณ์ทั้งหมดในตอนนี้อาจมีจำนวน 211 คำวิจารณ์ 2. การเขียนคำวิจารณ์ของจื่อเยียนใจได้รับการยอมรับ อนุญาตและเคารพคำวิจารณ์จากผู้ประพันธ์ แสดงให้เห็นว่าผู้ประพันธ์กับผู้เขียนคำวิจารณ์ย่อมต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันจึงกล่าวได้ว่าคำวิจารณ์ของจื่อเยียนใจถือเป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหาตัวบทในบันทึกของศิลาด้วย และ 3. คำวิจารณ์เป็นหลักฐานชั้นเอกที่ยืนยันว่าผู้ประพันธ์สามารถเขียนโครงร่างบันทึกของศิลาเสร็จแล้ว เพียงแต่ต้นฉบับนั้นหายสาบสูญไป

ในด้านเนื้อหาคำวิจารณ์สามารถจำแนกเป็น 6 ประเด็น ประกอบด้วย 1. คำวิจารณ์ที่บ่งบอกถึงกลวิธีการประพันธ์และเจตนารมณ์ของเจาเสวียนจิน ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่ากลวิธีการประพันธ์มีหลากหลายรูปแบบ คำวิจารณ์ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจวิธีการเหล่านั้นและชื่อเรียก

ได้อย่างถูกต้อง พร้อมทั้งยังรับรู้ถึงเจตนารมณ์หรือปณิธานในการประพันธ์ได้ชัดเจนขึ้น

2. คำวิจารณ์ที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์และชะตาชีวิตของตัวละครสำคัญ โดยเฉพาะตัวละครสตรีหลัก 12 ตัว หรือ 12 ครุฑนี้แห่งจินหลิง ยังพบคำวิจารณ์ตัวละครเอกอื่น ๆ อีกมาก ดังนั้นจึงมีการขนานนามวรรณคดีเรื่องนี้ว่าเป็นบันทึกของวีรสตรีอีกเล่มหนึ่ง ซึ่งคำวิจารณ์จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจว่าตัวบทวรรณคดีหรือบทกวีที่อ่านนั้นกล่าวถึงตัวละครตัวใดได้ชัดเจนมากขึ้น ทั้งยังช่วยหลีกเลี่ยงการตีความที่ผิดพลาดให้แก่ผู้อ่านได้

3. คำวิจารณ์ที่บ่งบอกถึงสภาพสังคม ศักดินาเงินในช่วงราชวงศ์ชิง ซึ่งเปรียบเสมือนภูมิหลังของการดำเนินวรรณคดี และมีผลกระทบต่อการดำเนินเรื่องและวิถีของตัวละคร นอกจากนี้ผู้เขียนคำวิจารณ์ยังช่วยไขปมการเสียดสีสังคมในขณะนั้นให้ผู้อ่านรุ่นหลังได้เข้าใจสภาพปัญหาหรือปรากฏการณ์ทางสังคมได้ดียิ่งขึ้น

4. คำวิจารณ์บ่งบอกสถานภาพตระกูลเฉาของผู้ประพันธ์ที่เป็นตระกูลขุนนาง มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับราชสำนักชิง โดยเฉพาะในช่วงจักรพรรดิคังซี ตระกูลเฉาได้รับการยกย่องสูงสุดและผ่านประสบการณ์ความตกต่ำสุดขีดอันเป็นผลมาจากราชสำนักด้วยเช่นกัน ดังนั้นจึงปรากฏคำวิจารณ์ให้เห็นเป็นหลักฐานไว้ ทั้งยังสะท้อนให้เห็นว่าบันทึกของศิลากลายเป็นวรรณคดีเสียดสีการเมืองการปกครอง

5. คำวิจารณ์ช่วยอธิบายตัวบทวรรณคดี ซึ่งพบคำวิจารณ์ลักษณะนี้เป็นจำนวนมาก โดยผู้เขียนคำวิจารณ์อธิบายตั้งแต่การวางโครงเรื่อง ชื่อเรื่องและการดำเนินเรื่องของวรรณคดี และประการสำคัญ ยังทิ้งหลักฐานสำคัญคือเนื้อหาที่หายสาบสูญไปให้ผู้อ่านได้ทราบว่าแท้จริงแล้วเฉาเสวียนจินประพันธ์จบไว้เช่นไร จึงนับว่ามีคุณค่าสูงยิ่งต่อการศึกษาวรรณคดีเรื่องนี้ และ

6. คำวิจารณ์ด้านการใช้ภาษาและการอธิบายคำศัพท์ ส่วนวนความหมายที่แฝงอยู่ในคำพูดของตัวละคร หากผู้อ่านอ่านเพียงแต่ตัวบทแล้ว ย่อมจะเกิดความเข้าใจได้ยาก ซึ่งคำวิจารณ์ประเด็นนี้สามารถไขปมความสงสัยให้กระจ่างขึ้นได้อย่างมาก

9. อภิปรายผลการศึกษา

ประเด็นช่วงเวลาที่ประพันธ์และการเขียนคำวิจารณ์ พบว่า จากประวัติของเฉาเสวียนจินที่เผยแพร่ทั่วไป เกิดประมาณ ค.ศ. 1715 เริ่มประพันธ์บันทึกของศิลาใน ค.ศ. 1754 และเสียชีวิตในวันสงท่ายปี ในปีเหรินอู่ ค.ศ. 1763 รวมอายุได้ประมาณ 48 ปี ส่วนช่วงเวลาที่จื่อเยียนใจเริ่มเขียนคำวิจารณ์ใน ค.ศ. 1754 เช่นเดียวกัน และมีหลักฐานการบันทึกช่วงเวลาไว้เด่นชัดในตอนที 1 จนถึง ค.ศ. 1774 ซึ่งตรงกับปีจยาอู่ (甲午) ปีที่ 39 ในรัชสมัยจักรพรรดิเฉียนหลง ความว่า “[甲眉] 今而后，惟愿造化主再出一芹一脂，是书何本幸！余二人亦大快遂心于九泉矣！甲午八月泪笔” (Zhou Ruchang, 2017, p. 6) [ฉบับจยา] นับจากนี้ ขอเพียงให้มีหนึ่งฉิน หนึ่งจื่ออีกคู่ จึงเป็นเรื่องดีของหนังสือนี้ เพื่อให้ทั้ง 2 คนในสัมปรายภพสมปรารถนาเดือน 8 ปีจยาอู่ บันทึกด้วยน้ำตา ดังนั้นเมื่อวิเคราะห์ช่วงเวลาแล้ว พบว่าหลังเฉาเสวียนจินเสียชีวิตไปอย่างน้อย 11 ปี จื่อเยียนใจยังคงเขียนคำวิจารณ์สืบต่อ แม้ว่าหลัง ค.ศ. 1763 จะพบคำวิจารณ์ของจื่ออู่แล้วเป็นหลักก็ตาม

ในช่วงเวลาที่เฉาเสวียนเริ่มประพันธ์บันทึกของศิลาอยู่ในช่วงสมัยจักรพรรดิเฉียนหลง ซึ่งมีนโยบายต่อต้านวรรณกรรมที่เป็นอุปสรรคต่อการปกครองบ้านเมือง โดยใช้ “อาชญาทางภาษา (文字狱)” ประกอบด้วยขั้นตอน 3 ประการคือ 1. ตรวจค้น 2. ตีตราห้าม และ 3. ลงอาญาลงโทษผู้ประพันธ์ ซึ่งในสมัยเฉียนหลงมีการลงโทษด้วยอาชญาทางภาษามากที่สุดในช่วงจักรพรรดิชิง 3 องค์ ตั้งแต่จักรพรรดิคังซีและยงเจิ้ง ผู้ประพันธ์จึงต้องมีการดัดแปลงเนื้อหาและตัวละครในวรรณคดีด้วยกลวิธีที่หลากหลาย ทั้งการเปลี่ยนเสียง การแทนตัวละครด้วยการนำภาพลักษณ์ของผู้อื่นมาเขียนไว้ในตัวละครต่าง ๆ ทั้งนี้ยังมีการกล่าวตระกูลเจิน (甄家) ณ เมืองเจียงหนัน (江南) “[甲侧] 甄家正是大关键、大节目、勿作泛泛口头语看。” [ฉบับย่อ] **ตระกูลเจินคือสิ่งสำคัญ อย่าอ่านเพียงคำพูดผิวเผิน** (Huo Guoling et al., 1997, p. 451; Zhou Ruchang, 2017, p. 206)

ทั้งยังนำเรื่องราวโศกนาฏกรรมความรักของหนุ่มสาวในสังคมศักดินาระหว่างเจียเป่าอวิ๋ว หลินไต้อวิ๋วและเซวียเป่าไซมาใช้เป็นแก่นเรื่องสำคัญ เพื่อให้ผู้อ่านเห็นว่านิยายเรื่องนี้เน้นเรื่องความรักใคร่ของหนุ่มสาวเป็นหลัก ด้วยเหตุนี้ บันทึกของศิลาจึงเปรียบเสมือนเป็นบันทึกอัตชีวประวัติของผู้ประพันธ์อย่างลับ ๆ โดยมีจื่อเยียนไจเป็นผู้ชี้ช่องไขปริศนาต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจในตัวบทวรรณคดีเพิ่มขึ้น อีกทั้งยังช่วยหลีกเลี่ยงมิให้ราชสำนักตรวจสอบและสั่งห้ามเผยแพร่ แม้ว่าต่อมานิยายนี้จะถูกตีตราว่าเป็นหนังสือต้องห้ามด้วยเหตุว่าเป็นนิยายเชิงกามา (淫词小说) แต่แท้จริงแล้ว นิยายแฝงเรื่องจริงไว้ (假语村言) มากเกินไปและมีเนื้อหาขัดต่อหลักการปกครองในช่วงเวลานั้นหลายประการ เช่น การยกย่องเชิดชูสตรีแทนการกล่อมเกล่าให้เป็นสตรีที่ไม่มีความรู้คือสตรีที่มีคุณธรรม (女子无才便是德) การสะท้อนความล้มเหลวและคอร์รัปชันของเหล่าขุนนางที่พึ่งพิงระบบอุปถัมภ์ผ่านยันตร์คุ้มภัยขุนนาง (护官符) เป็นต้น ส่งผลให้นิยายเรื่องนี้ ตลอดจนนิยายที่มีผู้แต่งต่อมาอย่างเรื่องความฝันในหอแดงภาคต่อฉบับนิพนธ์ใหม่ 《续红楼梦新编》 ยังถูกตีตราห้ามด้วยอิทธิพลของนิยายเรื่องเดิมอีกด้วย

เมื่อพิจารณาเนื้อหาในคำวิจารณ์พบว่า มีคำวิจารณ์ส่วนหนึ่งที่สะท้อนถึงสภาพสังคมศักดินาสหิราชวงศ์ชิงที่มีความเชื่อมโยงกับสภาพของครอบครัวตระกูลเฉาของเฉาเสวียน โดยเฉพาะการเสียดสีสภาพการปกครองของจักรพรรดิยงเจิ้ง อันเนื่องจากครอบครัวของเฉาเสวียนถูกราชสำนักชิงในช่วงจักรพรรดิยงเจิ้งครองราชย์เข้าตรวจค้น ธิบทรัพย์สิน Zhou Ruchang (2017) อธิบายเพิ่มเติมว่าตัวบทวรรณคดีบางข้อความเป็นการเสียดสีการปกครองของยงเจิ้ง เช่น ในตอนที่ 1 มีข้อความว่า “偏值今年水旱不收，鼠盗蜂起，无非抢田夺地，鼠窃狗偷，民不安生，因此官兵剿捕，难以安身。” (Zhou Ruchang, 2017, p. 15) หมายความว่า “เนื่องด้วยปีนี้ประสบภัยแล้ง ผลผลิตไม่ดี ข้าร้ายโจรขโมยอาละวาด ไร่นาหาเร็นราษฎรเดือดร้อนมิสงบ ดังนั้นทหารเข้าจับกุม มิเป็นอันสงบ” ความหมายแฝงในข้อความนี้ล้วนวิพากษ์ข้อบกพร่องในนโยบายการปกครองของยงเจิ้งหลายประการ โดยโจวหุซังให้ความเห็นว่า ข้อความนี้แฝงนัยวิพากษ์การปกครองช่วงสมัยจักรพรรดิยงเจิ้งขึ้นครองราชย์ได้ไม่นาน ดังนั้นคำวิจารณ์ที่ค้นพบในงานวิจัยนี้จึงแสดงให้เห็นร่องรอยในประเด็นนี้ Huo

Guoling et al. (1997, p. 431) กล่าวว่า คำวิจารณ์แสดงถึงการนำภาพลักษณ์ของจักรพรรดิ ยงเจิ้งมาเขียนเป็นตัวละครบุรุษต่าง ๆ ในบันทึกของศิลา อาทิการเปรียบเทียบตัวละครบุรุษ เฝิงยวน (冯渊) กับเซวียผาน โดยเฝิงเวียนเปรียบเสมือนตัวเงาเสวียจิน ส่วนเซวียผาน เปรียบเป็นยงเจิ้ง สิ่งนี้จึงเป็นกลวิธีการประพันธ์แบบแยกร่าง (分身法) ที่พบได้บ่อย โดยใน ตัวบทวรรณคดีเฝิงยวนได้ซื้ออึ่งเหียนสตรีคนแรกที่ปรากฏในวรรณคดี แต่โชคร้ายถูกจับมาขาย เฝิงยวนรับซื้อไว้หมายจะหมั้นหมาย ต่อมาเซวียผานมาพบ จึงเข้าช่วงชิงอึ่งเหียนมาเป็นของตน แล้วยังทำร้ายเฝิงยวนจนถึงแก่ความตาย คำวิจารณ์ที่กล่าวถึงเรื่องนี้ปรากฏต่อท้ายเนื้อหาใน ตอนที่ 4 กล่าวว่า “小爷原说第三日方是好日子，再接入门” (เดิมคุณชายกล่าวว่าวันที่ 3 เป็นวันที่ หมายจะรับเข้าบ้าน) คำวิจารณ์กล่าวว่า “[甲侧] 所谓迟则有变，往往世人因不经之谈，误却大事。” (Zhou Ruchang, 2017, p. 53) [ฉบับย่อ] ที่กล่าวว่าล่าช้าไปย่อมเปลี่ยนแปลง เพราะคนทั้งหลาย มักกล่าววาจาเหลวไหล จึงส่งผลต่อเรื่องใหญ่ได้

กลวิธีการประพันธ์และการสร้างเอกลักษณ์ตัวละครในวรรณคดี พบว่าคำวิจารณ์ ส่วนใหญ่กล่าวถึงชะตาชีวิตของตัวละครให้ผู้อ่านได้รับรู้ รวมถึงชื่นชมผู้ประพันธ์ที่สามารถ สร้างภาพจำของตัวละครได้อย่างน่ามหัศจรรย์ ซึ่งคำวิจารณ์แสดงให้เห็นถึงมีลักษณะ “因人而施” หรือการสร้าง “เอกลักษณ์จำแนกตามบุคคล” โดยผู้ประพันธ์สามารถบรรยายคำพูด ความคิด พฤติกรรม รวมถึงอุปนิสัยเล็กน้อยที่ผู้อ่านไม่ได้สังเกต หากไม่อ่านคำวิจารณ์แล้ว ย่อมต้อง ไม่ทราบถึงความละเอียด ประณีตในการประพันธ์ อาทิ การบรรยายท่านอนของตัวละครสตรี ดังตัวอย่างที่กล่าวถึงในผลการศึกษา สิ่งนี้แสดงให้เห็นถึงความตั้งใจ มุ่งมั่นของผู้ประพันธ์ ตลอดจนการเชื่อมโยงเรียงร้อยบุคลิกตัวละครให้มีความต่อเนื่องกันตลอดทั้งเรื่อง ดังคำวิจารณ์ที่ จื่อเยียนใจมักกล่าวไว้ว่า “ร้อยเรียงมีสับสน (一丝不乱)” ทั้งยังช่วยให้ผู้อ่านจำแนกความแตกต่าง ของตัวละครในช่วงตัวบท 80 ตอนแรก กับช่วง 40 ตอนหลังได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้คำวิจารณ์ ยังสามารถทำให้ผู้อ่านจินตนาการถึงชะตาชีวิตของตัวละครได้ดังตัวอย่างจากผลการวิจัย ถึงแม้ว่าเนื้อหาช่วงท้ายจะหายสาบสูญไป ทว่าผู้วิจารณ์ยังทิ้งหลักฐานสำคัญไว้ให้ศึกษา สืบค้น ต่อไปได้ Mei Jie (2005) กล่าวว่าแม้ผู้อ่านจะมีทราบที่จื่อเยียนใจเป็นใครกันแน่ แต่ควรให้ สถานะแก่จื่อเยียนใจในฐานะผู้สืบทอดและรักษาความฝันในหอแดง คำวิจารณ์ของจื่อเยียนใจ ช่วยให้อ่านเข้าใจเนื้อหาที่สูญหาย และความยากลำบากในการประพันธ์ ทั้งยังสะท้อนว่า จื่อเยียนใจเป็นผู้มีภูมิความรู้ในการประพันธ์ จนกล่าวได้ว่าคำวิจารณ์เป็นส่วนหนึ่งของนิยาย

10. ข้อเสนอแนะ

10.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการศึกษา วิจัยความฝันในหอแดง ในมิติของผู้เขียนคำวิจารณ์ที่มีประสบการณ์ร่วมกับผู้ประพันธ์ ตัวอย่างคำวิจารณ์ที่ปรากฏ ในงานวิจัยช่วยให้ผู้สนใจ นักหอแดงวิทยาชาวไทยเข้าใจในตัวบทของวรรณคดี ที่มาและ ภูมิหลังของผู้ประพันธ์ นำไปสู่การมีแนวทางศึกษาวิจัยคำวิจารณ์อื่น ๆ อีกทั้งยังสามารถนำ กรอบแนวคิดการวิจัยไปประยุกต์กับงานวิจัยในลักษณะเดียวกันได้ในอนาคต นอกจากนี้

ผลการวิจัยยังเป็นการจุดประกายให้นักวิชาการ ผู้สนใจวรรณคดีเรื่องนี้ในประเทศไทย ให้ความสำคัญในการศึกษาคำวิจารณ์ของจื่อเยียนใจ ประกอบกับการศึกษาตัวบทวรรณคดี หลากหลายสำนวนไปพร้อมกันได้ เพื่อให้งานวิชาการไทยผลิตงานทางวิชาการด้านวรรณคดีจีน เพิ่มขึ้น

10.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. นอกจากคำวิจารณ์ของจื่อเยียนใจแล้ว ยังมีคำวิจารณ์บันทึกของศิลาของผู้เขียน คำวิจารณ์ท่านอื่น เช่น จี้อู๋ไ่ยังปรากฏอยู่จำนวนมาก ผู้สนใจสามารถศึกษาวิเคราะห์ในมิติต่าง ๆ ที่หลากหลายเพิ่มเติมได้
2. ผู้สนใจสามารถวิเคราะห์คำวิจารณ์ร่วมกับบันทึกของศิลาฉบับอื่นได้ ทั้งนี้ควรเป็น ฉบับที่เผยแพร่จากสำนักพิมพ์ที่ได้รับการยอมรับในวงวิชาการหรือผู้เรียบเรียงเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในศาสตร์หอแดงวิทยา เพื่อให้มีข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ถูกต้องมากที่สุด อันจะนำไปสู่การยอมรับ ผลงานในวงวิชาการทั่วไปได้
3. ประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้เขียนคำวิจารณ์กับผู้ประพันธ์ยังได้รับความสนใจศึกษา ซึ่งผู้สนใจสามารถค้นคว้าเอกสารต่าง ๆ เพื่อพิสูจน์ข้อสันนิษฐานของนักวิชาการในอดีตหรือ หาข้อสรุปใหม่มาลงหรือยืนยันความคิดเห็นเดิมของนักหอแดงวิทยาได้

เอกสารอ้างอิง/References

- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2540). *เกณฑ์การถ่ายถอดเสียงภาษาจีนแตงดาารินด้วยอักษรวิธีไทย*. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Cao Xueqin 曹雪芹. (2015). *脂砚斋批评本《红楼梦》*. 岳麓书社.
- Cao Xueqin 曹雪芹. (1981). *脂砚斋重评石头记*. 上海古籍出版社.
- Deng Suifu 邓遂夫. (2000). *脂砚斋重评石头记甲戌校本*. 作者出版社.
- Ding Gan 丁淦. (1996). 脂砚斋辩. *红楼梦学刊*, 17(3), 271-298.
- Duan Jiangli 段江丽. (2019). *红学研究论辩*. 辽宁人民出版社.
- Gao Shuwei 高树伟. (2022). 重论脂砚斋与畸笏叟之关系. *中国文化研究*, 29(1), 126-139.
- Huo Guoling, Huo Jiping, & Huo Lijun 霍国玲, 霍纪平, 霍力君. (1997). *红楼解梦*. 中国文学出版社.
- Li Pei 李佩. (2001). 脂砚斋的艺术真实观. *新疆师范大学学报 (哲学社会科学版)*, 22(1), 63-69.
- Liu Xinwu 刘心武. (2016). *刘心武揭秘《红楼梦》 (下卷)*. 译林出版社.
- Mei Jie 梅节. (2005). 曹雪芹、脂砚斋关系探微. *河南教育学院学报 (哲学社会科学版)*, 24(96), 40-48, 71.
- Shi Xiaoqiong 施小琼. (2005). 《红楼梦》作者之疑. *滁州学院学报*, 7(5), 66-68.
- Wang Junde, & Sui Guocheng 王俊德, 隋国成. (2005). 脂砚斋与《红楼梦》的关系. *福建教育学院学报*, 18(5), 73-75.
- Wang Liwen 王丽文. (2015). *脂砚斋批评本红楼梦*. 岳麓书社.
- Wang Wujun 王吴军. (2016). 脂砚斋是曹雪芹的什么人. *文史博览*, 17(1), 40-41.
- Xiao Fengzhi 萧凤芝. (2023). 雪芹、脂砚身世释考——兼论《红楼梦》中几个人物原. *红楼梦学刊*, 44(5), 154-175.
- Xu Guohua 许国华. (2015). 脂砚斋与畸笏叟. *福建教育学院学报*, (7), 93-97.
- Zhang Baokun 张宝坤. (1998). *名家解读《红楼梦》*. 山东人民出版社.
- Zhou Ruchang 周汝昌. (2017). *周汝昌校订批点本《石头记》*. 译林出版社.
- Zuo Yuncheng 左云成. (2017). 曹雪芹、脂砚斋相互融合的修辞观. *东南传播*, 36(8), 129-130.